ЦЕНТРИ СЛОБОДНЕ ИНИЦИЈАТИВЕ
ВАЦЕНТРИ ЦИВИЛНИХ ИНИЦИЈАТИ

01.01.2016. - 30.09.2016.

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BIH JE, ZA RAZLIKU OD VIJEĆA MINISTARA, U TREĆEM KVARTALU DOŽIVJELA DRAMATIČAN PAD INTENZITETA RADA I PRODUKTIVNOSTI. Sa 10 održanih zasjedanja, u drugom kvartalu, Zastupnički dom je pao na svega 3 u trećem, a Dom naroda sa 5 na 2. Analogno tome, broj razmotrenih mjera u Zastupničkom domu je sa 129 pao na 53, a u Domu naroda sa 65 na 36. Nijedan dom PSBiH u rujnu nije održavao sjednice, što je, svakako, doprinijelo ovako lošim rezultatima.

NAJLOŠIJI KVARTALNI REZULTAT U AKTUALNOM MANDATU JE UKUPNE DEVETOMJESEČNE REZULTATE U TEKUĆOJ GODINI SVEO NA SKROMNU RAZINU. Pa su rezultati koje su Zastupnički i Dom naroda ostvarili u prvih 9 mjeseci 2016. među najlošijim u posljednjih 6 godina. Zastupnički dom je razmotrio 258, a Dom naroda 161 mjeru, na dnevnim redovima svojih sjednica.

NASTAVLJENA JE VIŠEGODIŠNJA PRAKSA U PSBIH DA SE USVAJA MALI BROJ ZAKONA, A SA DRUGE STRANE, ODBIJA GOTOVO ISTI, A PONEKAD I VEĆI OD BROJA USVOJENIH. Parlamentarna skupština BiH je za prvih 9 mjeseci 2016. godine usvojila svega 18 zakona, što je cca 1/5 od broja zakona, radnim planovima domova PSBiH planiranih za usvajanje u 2016. godini, a odbila – isto toliko (18), pri čemu su još 2 zakona povučena iz procedure, a za 9 zakona je obustavljena daljnja procedura. Što ukupan broj zakona koji nisu uspješno završili proceduru usvajanja, čini zapravo znatno većim od broja usvojenih zakona.

Pozitivno je jedino to da je broj oborenih zakona kojima je predlagatelj Vijeće ministara BiH relativno mali – 5 od 18 ukupno. Što u pojedinim razdobljima u prošlosti nije bio slučaj, kada je Parlament BiH odbijao značajan broj zakona koji su dolazili od Vijeća ministara, a što je ukazivalo na tek formalno postojanje vladajuće koalicije – formirane radi podjele vlasti, a ne radi ostvarenja zajedničkih ciljeva, od interesa za sve građane naše zemlje.

NA PLANU ZAKONODAVNIH AKTIVNOSTI, PROŠLI SAZIV PSBIH JE BIO NEŠTO LOŠIJI, DOK JE PRETPROŠLI SAZIV PSBIH BIO DUPLO BOLJI OD AKTUALNOG SAZIVA. Pretprošli saziv PSBiH u prvih 9 mjeseci 2008. godine, usvojio je duplo više zakona od aktualnog saziva PSBiH u istom razdolju – ukupno 36, s tim da su i odbijena tri zakona više – ukupno 20, dok je prošli saziv PSBiH u prvih 9 mjeseci 2012. godine usvojio dva zakona manje – 16, te odbio 3 zakona manje od aktualnog saziva PSBiH (14).

ZAKONI KOJE DONOSI PS BIH I DALJE SU „NAJSKUPLJI“ U NAŠOJ REGIJI. Ukoliko uzmemo prosjek ukupnih neto mjesečnih primanja poslanika i delegata u oba doma PSBiH, koja se kreću u rasponu od 4.800 do čak 6.500 KM, te ista stavimo u kontekst sa brojem usvojenih zakona na razini PS BiH, za prvih 9 mjeseci 2016. godine, dolazimo do podatka da

institucije vlasti u BiH. Dodatna zamjerka se odnosi na nepostojanje preciznih rokova za realizaciju planiranih mjera u programu.

PRORAČUN ZA 2016. GODINU, U PS BiH JE USVOJEN SUKLADNO ZAKONSKIM ROKOVIMA. Prijedlog Zakona o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2016. godinu usvojen je u oba doma PS BiH, 30.12.2015. godine, dakle, prije početka godine ne koju se odnosi. I to i pored značajnog kašnjenja, uzrokovanog neblagovremenim utvrđivanjem Nacrta zakona o proračunu u Vijeću ministara BiH. No, dostavljenje Proračuna u parlamentarnu proceduru svega 13 dana prije kraja prošle godine, uzrokovalo je njegovo donošenje na netransparentan način, bez javne rasprave i amandmanskog djelovanja zastupnika. O čemu bi, svakako, trebalo voditi računa prilikom usvajanja Proračuna za 2017.

UKUPNI JAVNI DUG BIH IZNOSI SKORO 12 MILIJARDI KM, VANJSKI DUG JE MANJI ZA 50-TAK MILIONA KM U ODNOSU NA PROŠLU GODINU, A UNUTARNJI DUG JE NEŠTO VEĆI U ODNOSU NA STANJE PRIJE GODINU DANA. Vijeće ministara BiH nedavno je usvojilo i dostavilo Parlamentarnoj skupštini BiH na razmatranje Informaciju o stanju javne zaduženosti Bosne i Hercegovine na dan, 30. 06. 2016. godine. Naime, ukupna javna zaduženost BiH, 30. lipnja tekuće godine iznosila je cca 11,9 milijardi KM i smanjena je za 19,55 milijuna KM u odnosu na isto razdoblje prošle, 2015. godine. U ukupnom stanju javne zaduženosti Federacija BiH participira sa 54,76 posto, Republika Srpska sa 44,57 posto, Distrikt Brčko sa 0,21 posto i institucije BiH s 0,46 posto.

CCI VEĆ GODINAMA UPOZORAVA NA NEPRIHVATLJIVOST SITUACIJE DA BIH, JOŠ UVIJEK, NEMA RELEVANTAN STRATEŠKI, ODNOSNO PLANSKI DOKUMENT ZA PRISTUPANJE EUROPSKOJ UNIJI: "PROGRAM INTEGRIRANJA BIH U EU". Usvajanjem "Mehanizma koordinacije" ispunjen je posljednji preduuvjet za usvajanje ovog dokumenta, koji treba da objedini sve postojeće obveze, pojednostavi planiranje i praćenje cjelokupnog procesa pristupanja BiH u EU, da dinamiku realizacije svih segmenata EU puta BiH i plan usklađivanja domaćeg sa zakonodavstvom EU, kao i procjenu troškova kompletnog procesa. Vijeće ministara BiH je 14.06.2016. godine, zadužilo Direkciju za europske integracije da organizira izradu Programa i da otpočne aktivnosti na uspostavi informacijskog sustava za Program integriranja Bosne i Hercegovine u Europsku uniju.

DOK SE U MNOGIM SEGMENTIMA RADA PS BIH MOGU IZREĆI OZBILJNE ZAMJERKE, U KONTEKSTU TRANSPARENTNOSTI SITUACIJA JE GOTOVO BESPRIJEKORNA. Parlamentarna skupština BiH već godinama predstavlja instituciju koja je u domenu transparentnosti dostigla respektabilnu razinu, i koja predstavlja pozitivan primjer drugim institucijama, koje žele unaprijediti transparentnost svoga rada. Između ostalog, web stranica PSBiH svojom funkcionalnošću, količinom podataka i redovitošću ažuriranja, omogućava efikasno informiranje građana o radu ove institucije.

PRIHVAĆANJE APLIKACIJE ZA ČLANSTVO BIH U EU NEĆE PUNO ZNAČITI BEZ ISKAZANE SPREMNOSTI BH. VLASTI ZA PROVEDBU NEOPHODNIH REFORMI KOJE ĆE NAŠU ZEMLJU PRIBLIŽITI EUROPSKOJ UNIJI. Da bi Bosna i Hercegovina prešla u narednu fazu na svom europskom putu, tj. postala kandidat za punopravno članstvo, potrebna je učinkovitija provedba Reformske agende, kompletiranje aktivnosti vezanih za adaptaciju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, žurno formiranje potrebnih tijela koja će osigurati provedbu mehanizma koordinacije na europskom putu BiH, kako bi, nakon prihvaćanja aplikacije BiH za članstvo u Europskoj uniji, bh. vlasti bile spremne da, u što kraćem roku, dostave odgovore na očekivanih 3-4.000 pitanja iz Upitnika EU-a, s ciljem dobivanja statusa kandidata za članstvo BiH u EU do kraja naredne 2017. godine.

ZBOG NEPROVEDBE, VEĆ DAVNO PRIHVAĆENIH, MEĐUNARODNIH OBVEZA OD STRANE BH. VLASTI, DISKRIMINACIJA GRAĐANA SE NASTAVLJA I DALJE. Dakle, Dom naroda PS BiH i dalje funkcionira bez predstavnika „ostalih“ u svom sastavu, a građani naše zemlje koji se izjašnjavaju kao "Ostali", ne mogu se kandidirati za člana Predsjedništva Bosne i Hercegovine, čime se nastavlja diskriminacija građana naše zemlje. U kontekstu navedenog, ohrabruje činjenica da je Europska komisija pozvana da prilikom pripreme mišljenja o Zahtjevu za članstvo BiH u EU, naročitu pozornost obrati na provedbu odluke Europskog suda za ljudska prava u predmetu "Sejdić-Finci", što bi građanima BiH, koji ne pripadaju niti jednom od tri konstitutivna naroda, omogućilo da se mogu kandidirati na izborima, te steći pravo na obnašanje dužnosti člana Predsjedništva BiH i izaslanika u Doma naroda PSBiH.

SADRŽAJ

SAŽETAK 2

SADRŽAJ 5

UVOD.....6

POLITIČKI KONTEKST 7

STRANAČKI SASTAV PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH.....6

TEMELJNE INFORMACIJE O RADU PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH.....8

ZAKONODAVNA AKTIVNOST PSBIH 11

KOMPARACIJA SA PROŠLIM I PRETPROŠLIM SAZIVOM PSBIH.....14

KOORDINACIJA RADA VMBIH I PS BIH 16

KLJUČNI DOKUMENTI ZA STVARANJE PREDUVJETA ZA EFIKASAN RAD 19

OSVRT NA EUROATLANSKI PUT BIH.....23

AKTIVNOSTI ZASTUPNICA/ZASTUPNIKA/IZASLANIKA OBA DOMA PSBIH 30

PRIMANJA ZASTUPNICA/ZASTUPNIKA/IZASLANIKA OBA DOMA PSBIH 36

TRANSPARENTNOST RADA PSBIH.....40

ZAKLJUČCI I PREPORUKE.....42

DODATAK 1 – PREGLED USVOJENIH, ODBIJENIH I ZAKONA U PROCEDURI 44

UVOD

Devetomjesečno izvješće Centara civilnih inicijativa (CCI) o monitoringu rada Parlamentarne skupštine BiH za razdoblje od 01.01.- 30.09.2016. godine sumira podatke do kojih su došli Centri Civilnih Inicijativa prateći rad Parlamentarne skupštine BiH u spomenutom razdoblju.

Fokus ovog izvješća je pregled temeljnih informacija o radu PSBiH u prvih 9 mjeseci 2016. godine, uz akcent na realizaciju zakonodavnih aktivnosti, kao primarnih aktivnosti u radu Institucije, uz kratak pregled trenutnog stanja na euroatlanskom putu BiH, te osvrt na ključne dokumente za rad Parlamentarne skupštine BiH (program rada i proračun institucija BiH...).

Podsjećamo da periodična izvješća o monitoringu rada parlamenata i vlada predstavljaju desetogodišnji kontinuitet u praćenju rada i kontinuiranog izvješćivanja javnosti o rezultatima rada institucija, a metodologija koju CCI koristi utemeljena je na podacima koji su dostupni iz više izvora, prije svega, sa službenih web stranica institucija, iz zapisnika/stenograma sa održanih sjednica, ekspozea premijera/predsjednika vlada, zatim programa rada i proračuna institucija, eksternih analiza i izvješća, te drugih podataka pohranjenih u internu bazu CCI-a.

Centri civilnih inicijativa (CCI) višegodišnjim monitoringom rada institucija vlasti u BiH i periodičnim izvješćivanjem nastoje javnosti omogućiti uvid u rad institucija zakonodavne i izvršne vlasti na razini kantona, entiteta i države, s ciljem davanja doprinosa pozitivnim pomacima u kontekstu odgovornosti, efikasnosti, efektivnosti i transparentosti njihovog rada.

15. veljače 2016. godine, BiH je predala zahtjev za članstvo u EU, s tim da je uz zahtjev za članstvo, predata i Odluka o podnošenju aplikacije, koja sadrži Zajedničku izjavu, koju su potpisale sve parlamentarne stranke, koje participiraju u državnoj vlasti BiH.

Usuglašavanje i usvajanje efikasnog mehanizma koordinacije na europskom putu BiH, kao "prioriteta svih prioriteta", trajalo je cijelo ovo razdoblje, nakon prvobitnog usvajanja Odluke o sustavu koordinacije procesa europskih integracija u BiH ("mehanizam koordinacije"), na izvanrednoj sjednici Vijeća ministara BiH od 26.01.2016. godine, koja je, potom, osporena, te je njezino usuglašavanje i ponovno usvajanje proteklo uz značajne probleme i okončano tek uz ponovni angažman međunarodnih predstavnika. Dakle, punih 7 mjeseci nakon prvog pokušaja usvajanja spomenute Odluke, na 69. sjednici Vijeća ministara BiH održanoj, 23.08.2016., donesena je Odluka o sustavu koordinacije procesa europskih integracija u BiH.

Nakon usvajanja "mehanizma koordinacije" europskih integracija BiH, ispunjena je ključna pretpostavka za konačno kreiranje i usvajanje "Programa integriranja BiH u EU", relevantanog strateškog, odnosno planskog dokumenta za pristupanje BiH u EU, koji bi objedinio sve postojeće obveze, te pojednostavio planiranje i praćenje procesa pristupanja, što znači da ubuduće ne bi trebalo biti kakvih izgovora za njegovo što skorije usvajanje.

Iznimno važna aktivnost vođena je tijekom prvih 9 mjeseci tekuće, 2016. godine, vezano za prilagođavanje Sporazuma o pridruživanju i stabilizaciji, što nije moglo proći bez unutarnjih tenzija i dodatnog dramatiziranja, da bi otpori, naročito vlasti Republike Srpske, bili otklonjeni tek uz dodatni angažman međunarodne zajednice, prije svega, Vlade SR Njemačke.

Akcijski plan Ekonomske reformske agende za BiH za razdoblje 2015-2018. godine se provodi i procent realizacije, po najnovijim analizama Vijeća ministara BiH, iznosi 53% za mjere koje su u nadležnosti Vijeća ministara BiH. Od 34 generalne mjere u Akcijskom planu na državnoj razini, do 31.08.2016. godine, usvjeno je 18 mjera u potpunosti.

Pored spomenutog mehanizma koordinacije, provedbe reformske agende, prilagođavanja sporazuma o pridruživanju i stabilizaciji, u navedenom devetomjesečnom razdoblju, bilo je i objavljivanje rezultata popisa stanovništva, koji je naša zemlja obavila u listopadu 2013. godine, ali se skoro tri godine čekalo na rezultate popisa. Nakon višemjesečnih usuglašavanja i nekoliko odgađanja datuma objave, Agencija za statistiku BiH objavila je, 30.06.2016. godine konačne rezultate Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova u BiH. Nažalost, i ovaj korak, poduzet praktički u posljednjem momentu, i na upozorenje iz Europske unije, nije prošao bez ozbiljnih sporenja unutar zemlje, te odbijanja vlasti Republike Srpske da prizna objavljene rezultate popisa stanovništva, domačinstava i stanova u BiH.

Nadalje, vast na državnoj razini, još uvijek, nije pronašla rješenje ili bolje reći, neophodni kompromis da se implementira odluka Europskog suda za ljudska prava u predmetu "Sejdić-Finci", što bi građanima BiH, koji ne pripadaju jednom od tri tzv. konstitutivna naroda omogućilo da se na općim izborima u BiH kandidiraju za članove Predsjedništva BiH, te da im se omogući da ubuduće mogu participirati i u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH.

Kada je u pitanju članstvo naše zemlje u Sjevernoatlanskom savezu (NATO), treba podsjetiti da je, nakon što je BiH dugo bila u programu Partnerstva za mir (PFP), prvi i temeljni kriterij na putu u NATO aktiviranje Akcijskog plana za članstvo (MAP), što je posljednja stepenica prema pozivu za članstvo BiH u NATO savezu. Dakle, da bi MAP bio aktiviran, neophodno je završiti proces knjiženja perspektivne vojne imovine, uz napomenu da je već upisano 26 lokacija vojnih objekata, koje se nalaze u Federaciji BiH, pa stoga treba ubrzati proces u Republici Srpskoj.

Također, vlast u našoj zemlji treba kontinuirano pratiti podatke o javnoj zaduženosti BiH, koja je, zaključno sa 30.06.2016. godine, iznosila cca 11,9 milijardi KM, od čega je vanjski dug dosegao 8,5 milijardi KM, a unutarnji dug iznosi cca 3,4 milijarde KM, s tim što navedeni podaci ne obuhvaćaju obveze po osnovu restitucije u BiH.

SASTAV DOMOVA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH

U promatranom devetomjesečnom razdoblju (01.01.-30.09.2016.) nije bilo promjena u personalnom i stranačkom sastavu ni Zastupničkog ni Doma naroda PSBiH.

Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH čini 42 zastupnika/zastupnice iz 12 političkih stranaka.

Grafikon 1

Vladajuću većinu u Zastupničkom domu PSBiH čine zastupnice/zastupnici SDA (10), SDS (5), NDP (1), HDZ BiH (4), SBB (4).

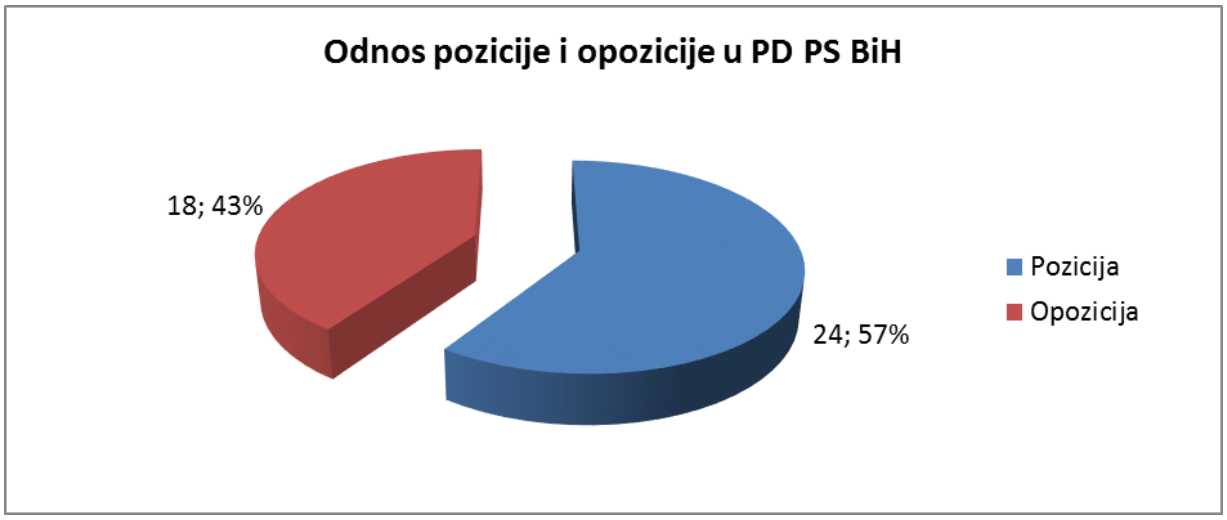

Grafikon 2

Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH čini 15 izaslanika/izaslanica iz 9 političkih stranaka (SDA-3, SNSD-2; HDZBiH-3; SDS-2; HDZ1990-1; HSS-1; DNS-1; SBB-1 i DF-1).

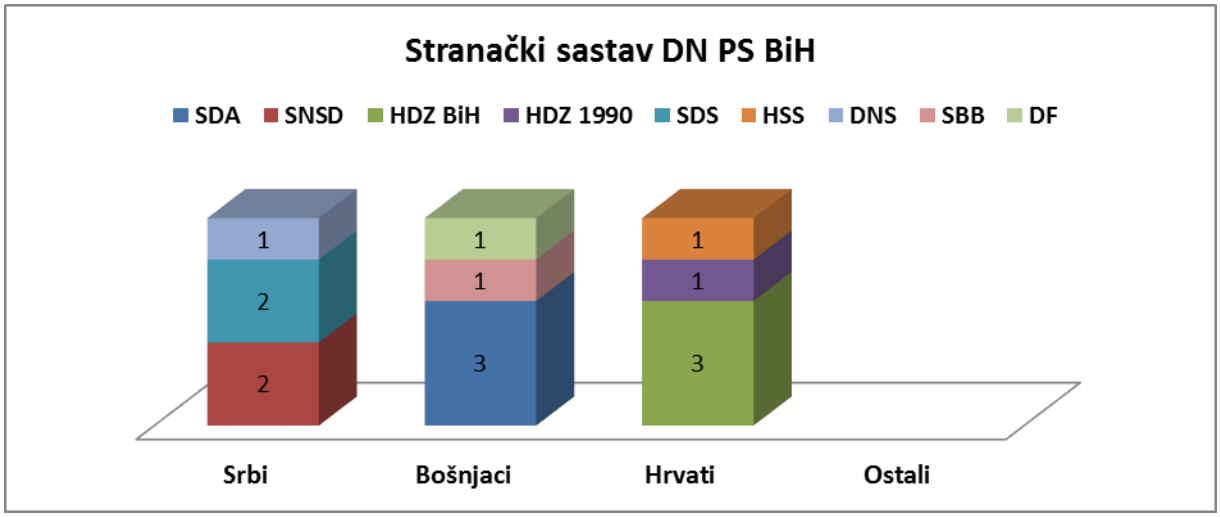

Grafikon 3

Vladajuću većinu u Domu naroda PSBiH čine izaslanici/izaslanice SDA (3), HDZBiH (3), SDS (2), HSS (1), SBB (1), dok kao oporba djeluju SNSD-2; DNS-1; HDZ1990-1 i DF-1.

Zastupnički dom PS BiH je u razdoblju od 01.01.- 30.09.2016. godine održao 15 plenarnih sjednica (13 redovniih i 2 hitne), uz dva nastavka sjednica (28. redovna i 05. hitna sjednica) – ukupno 17 zasjedanja. Sjednice su trajale 105,10 sati (prosjek po održanom zasjedanju u navedenom razdoblju iznosio je 6:18 sati), uz napomenu da na ukupno 38 stanki u radu na 17 zasjedanja u ovom razdoblju utrošeno 21,25 sati (1,25 sati prosjek po jednoj stanci).

Na održanim sjednicama Zastupničkog doma PSBiH tijekom prvih 9 mjeseci 2016. godine, razmatrano je ukupno 258 mjera (u prosjeku 15,2 mjere po jednom održanom zasjedanju).

Re. br.	Datum **održavanja**	Red. br. sjednice	Tip sjednice	Razmatrano mjera	Trajanje zasjedanja	Broj stanki	Trajanje stanki
1.	12-01-2016	23	Redovna sjednica	10	06:40	2	00:35
2.	03-02-2016	24	Redovna sjednica	21	09:35	2	01:25
3.	16-02-2016	25	Redovna sjednica	13	06:30	2	01:20
4.	17-03-2016	26	Redovna sjednica	32	10:45	4	02:25
5.	05-04-2016	27	Redovna sjednica	23	07:15	2	01:25
6.	27-04-2016	28	Redovna sjednica - početak	13	09:35	3	01:50
7.	11-05-2016	28	Redovna sjednica	18	03:05	1	00:30
8.	11-05-2016	29	Redovna sjednica	19	04:40	3	01:35
9.	24-05-2016	30	Redovna sjednica	24	11:45	3	01:45
10.	30-05-2016	5	Hitna sjednica - početak	0	02:10	1	00:50
11.	15-06-2016	31	Redovna sjednica	17	05:10	1	00:50
12.	15-06-2016	5	Hitna sjednica	1	03:10	2	00:45
13.	15-06-2016	6	Hitna sjednica	1	00:15	0	00:00
14.	27-06-2016	32	Redovna sjednica	13	05:55	2	01:20
15.	19-07-2016	33	Redovna sjednica	22	08:45	4	02:25
16.	01-08-2016	34	Redovna sjednica	19	06:35	4	01:45
17.	30-08-2016	35	Redovna sjednica	12	03:20	2	00:40
			Ukupno:	258	105:10	38	21:25
			Prosječno:	15,2	06:18	2,2	01:25

Tabela 1: Pregled zasjedanja Zastupničkog doma PSBiH u prvih devet mjeseci 2016. godine

Od ukupno razmatranih 258 mjera u navedenom razdoblju, uspješno je realizirano 190 mjera (135 su usvojene, za 24 mjere je data suglasnost, a 31 mjera je primljena k'znanju), dok 37 mjera nije usvojeno, za 8 mjera je odgođeno izjašnjenje, a za 9 mjera nije bilo potrebne entitetske većine (naknadno usuglašavanje Kolegija Doma kao Povjerenstva). Također, 6 mjera je vraćeno na doradu, za 5 mjera je obustavljena procedura, ukupno 3 mjere su usvojene u različitim tekstovima i bilo je potrebno usuglašavanje oko istih na razini povjerenstava oba doma PSBiH.

U navedenom devetomjesečnom razdoblju (01.01.– 30.09.2016.), Dom naroda PSBiH je održao ukupno 10 plenarnih sjednica (9 redovnih, te jedna hitna sjednica), na kojima su izaslanici/izaslanice ovog Doma proveli ukupno 26:55 sati (prosjek po sjednici je bio 02:56 sati, uz napomenu da na ukupno 7 održanih stanki u ovom razdoblju, utrošeno 02:55 sati (prosječno 00:26 sati po stanci). Na održanim sjednicama Doma naroda PSBiH u prvih 9 mjeseci 2016. godine, razmatrana je ukupno 161 mjera (prosječno 16,1 mjera po zasjedanju).

Re.br	Datum **održav.**	Red.broj sjednice	Tip sjednice	Razmatrano mjera	Trajanje sjednice	Broj stanki	Trajanje stanki
1.	09-02-2016	14	Redovna sjednica	17	03:10	0	00:00
2.	02-03-2016	15	Redovna sjednica	12	01:40	1	00:05
3.	22-03-2016	16	Redovna sjednica	21	01:40	2	00:50
4.	04-04-2016	17	Redovna sjednica	4	02:35	2	00:15
5.	27-04-2016	18	Redovna sjednica	14	02:30	0	00:00
6.	27-04-2016	3	Hitna sjednica	1	00:20	0	00:00
7.	27-05-2016	19	Redovna sjednica	34	05:10	1	00:45
8.	16-06-2016	20	Redovna sjednica	12	03:30	0	00:00
9.	14-07-2016	21	Redovna sjednica	19	03:35	1	01:00
10.	31-08-2016	22	Redovna sjednica	27	02:45	0	00:00
			Ukupno:	161	26:55	7	02:55
			Prosječno:	16,1	02:56	0,7	00:26

Tabela 2: Pregled zasjedanja Doma naroda PSBiH u prvih 9 mjeseci 2016. godine

Od 161 ukupno razmatrane mjere u Domu naroda PSBiH u razdoblju od 01.01.– 30.09.2016. godine, uspješno su realizirane 133 mjere (92 je usvojeno, za 24 mjere je data suglasnost, 12 mjera je primljeno k'znanju, a 5 mjera je usvojeno u različitim tekstovima, pa je bilo potrebno dodatno usuglašavanje Kolegija kao Povjerenstva...), 11 mjera nije usvojeno, za 5 nije bilo potrebne entitetske većine, 5 mjera je vraćeno na doradu, za dvije mjere je obustavljena procedura, za tri mjere odgođeno izjašnjenje, dvije mjere nisu usuglašene (naknadno usuglašavanje).

U promatranom devetomjesečnom razdoblju (01.01.– 30.09.2016.) nije održana nijedna zajednička sjednica oba doma Parlamentarne skupštine BiH.

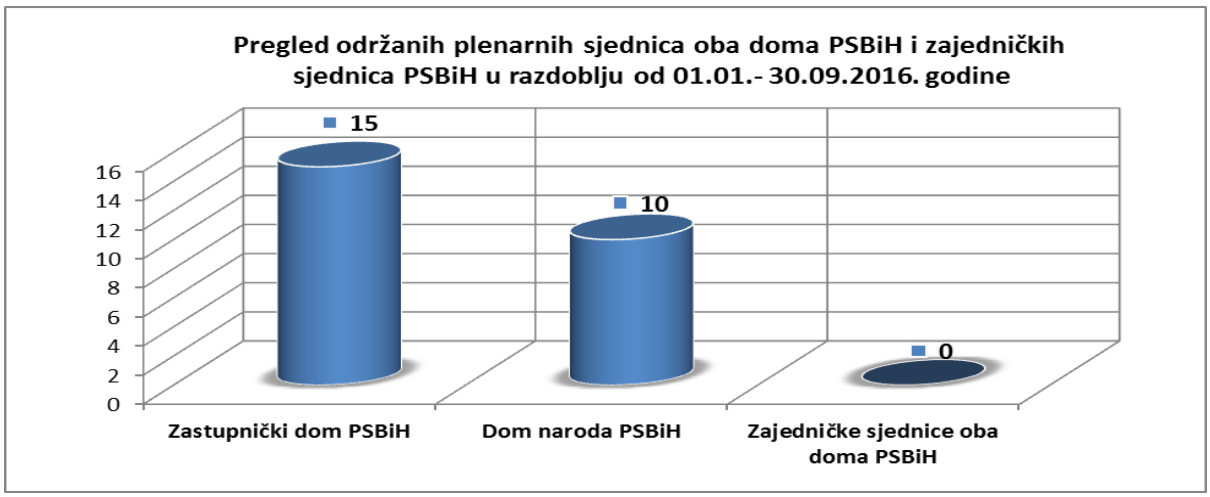

Grafikon 4

Ukupno, za prvih devet mjeseci 2016. godine Zastupnički dom je na 15 održanih plenarnih sjednica, u 17 zasjedanja, razmatrao 274 točke dnevnog reda, dok je Dom naroda PSBiH na 10 održanih sjednica tog Doma, razmatrao ukupno 173 točke dnevnog reda.

U okviru 274 točki dnevnog reda na 17 zasjedanja Zastupničkog doma PSBiH u prvih 9 mjeseci 2016. godine, razmotreno je ukupno 258 mjera, dok je na 10 plenarnih sjednica Doma naroda PSBiH i 173 točke dnevnog reda na istima, razmotrena ukupno 161 mjera

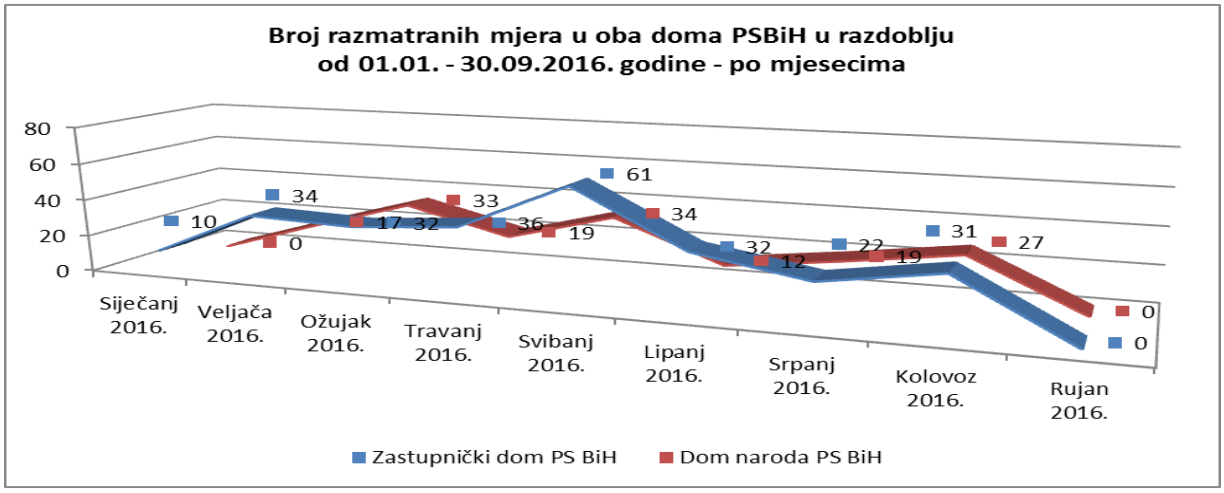

Grafikon 5

U razdoblju od 01.01.- 30.09.2016. godine, održano je i ukupno 49 sjednica Kolegija oba doma Parlamentarne skupštine BiH, proširenog Kolegija Zastupničkog doma, te zajedničkog Kolegija oba doma PSBiH. Između ostalog, Kolegij Zastupničkog doma (Mladen Bosić, Šefik Džaferović i Borjana Krišto) održao je 15 sjednica, na kojima su razmatrane 203 točke i 68 podtočki dnevnog reda (ukupno 271), uz 15 sjednica Proširenog Kolegija Zastupničkog doma, u kojem participiraju predstavnici svih klubova koji djeluju u Zastupničkom domu, na

kojima je razmatrano 38 točki i 2 podtočke dnevnog reda (ukupno 40). Kolegij Doma naroda PSBiH (Safet Softić, Bariša Čolak i Ognjen Tadić i Safet) je u navedenom devetomjesečnom razdoblju, održao je 16 sjednica, na kojima su razmatrane 92 točke i 42 podtočke dnevnog reda (ukupno 134), dok je Zajednički Kolegij oba doma Parlamentarne skupštine BiH u prvih 9 mjeseci 2016. godine održao 3 sjednice, na kojima su razmatrane 42 točke dnevnog reda.

UKUPNA ZAKONODAVNA AKTIVNOST PSBiH

Parlamentarna skupština BiH je, u razdoblju od 01.01.- 30.09.2016. godine, usvojila 18 zakona (u prvom kvartalu 4 zakona, 8 zakona u drugom kvartalu, te 6 zakona u trećem kvartalu). U spomenutom razdoblju, također, odbijeno je 18 zakona i to 2 zakona u prvom kvartalu, u drugom kvartalu je odbijeno čak 10 zakona, te 6 zakona u trećem kvartalu, što znači da je nastavljena ''negativna specifičnost'' Parlamentarne skupštine BiH da se odbija veliki broj zakona, povremeno identičan ili čak i veći od broja usvojenih zakona.

Također, 2 zakona su povučena iz procedure u prvih 9 mjeseci 2016. godine, za 9 zakona je obustavljena procedura, dok je u parlamentarnoj proceduri, zaključno sa 30.09.2016. godine, ostalo ukupno 18 zakona.

Dakle, u razdoblju od 01.01. - 30.09.2016 godine, u Parlamentarnoj skupštini BiH je usvojeno 18 zakona, odbijeno, također, 18 zakona, uz napomenu da su 4 zakona odbijena u Domu naroda, dok je preostalih 14 zakona odbijeno u Zastupničkom domu PSBiH.

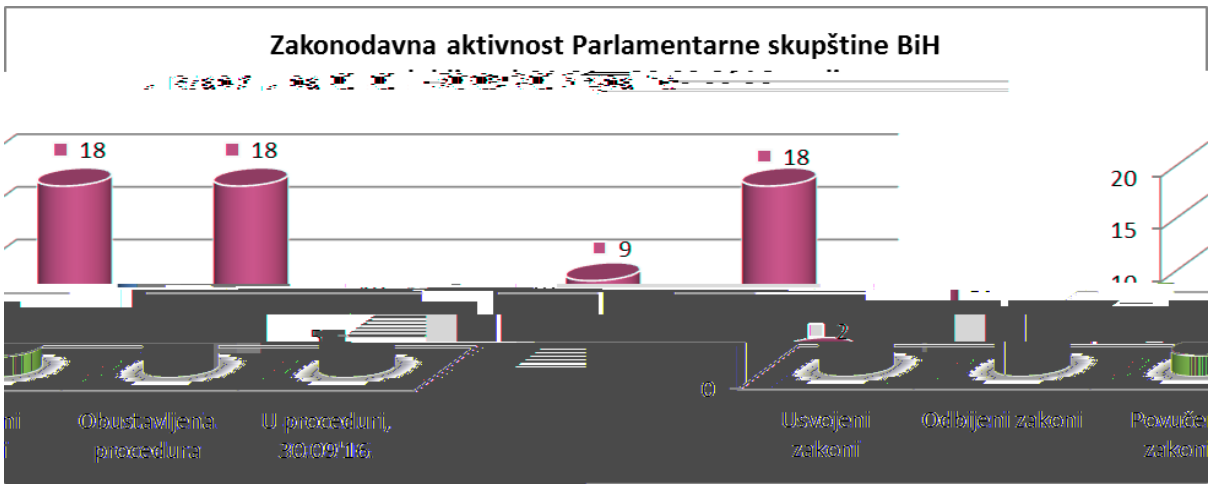

Grafikon 6

Tijekom mjeseci siječanj i rujan 2016. nije bilo usvojenih zakona na razini PSBiH, a gledano po mjesecima, najviše zakona, u promatranom razdoblju, usvojeno je u mjesecu svibnju (4), u ožujku, travnju, srpnju i kolovozu su usvojena po tri zakona, dok je u veljači i lipnju mjesecu usvojen po jedan zakonski prijadlog – ukupno 18 zakona u prvih 9 mjeseci 2016. godine.

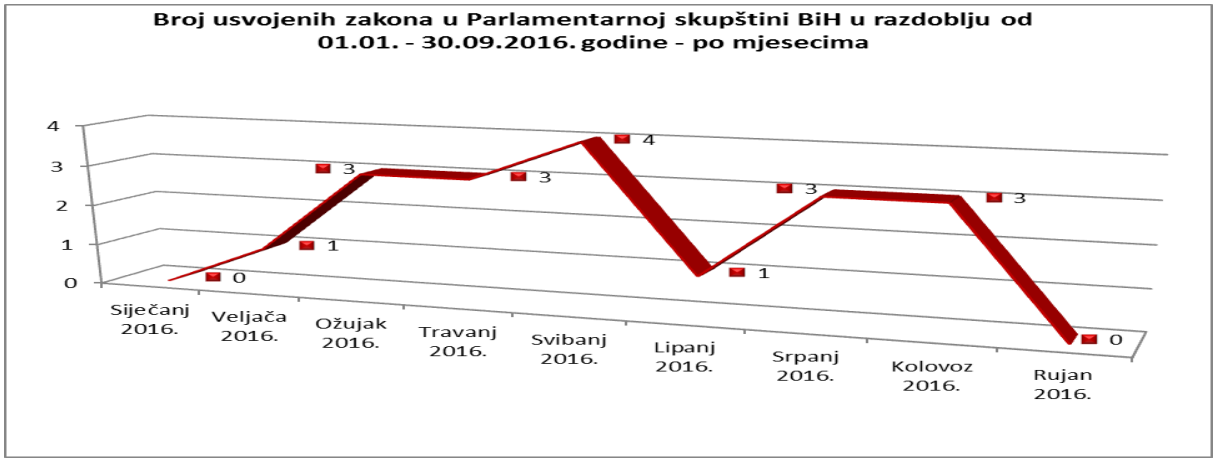

Grafikon 7

U parlamentarnoj proceduri oba doma PSBiH nalazi se i jedan amandman na Ustav Bosne i Hercegovine, a to je Amandman II (ranije Amandman I, koji je, u međuvremenu, nakon usvajanja Amandmana I za Brčko Distrikt, postao Amandman II), te dostavljen u proceduru Parlamentarne skupštine BiH od predlagatelja Vijeća ministara BiH, 13.12.2012. godine, nakon zahtjeva Doma naroda PSBiH. Spomenuti Amandman II se odnosi na brisanje odredbe Ustava BiH prema kojoj se dužnosnicima na državnoj razini, za vrijeme obnašanja funkcije, ne mogu umanjiti plaće, što je poslužilo bh. parlamenatrcima da se godinama pozivaju na isti, uz podsjećanje da su, unatoč spomenutoj ustavnoj odredbi, zastupnicima/izaslanicima PSBiH, kao i ministrima u Vijeću ministara BiH, umanjene osnovice za plaće za 4,5% tijekom 2012. godine.

Kada je u pitanju zakonodavna aktivnost po Domovima, u Zastupničkom domu PSBiH su, tijekom prvih 9 mjeseci 2016. godine, usvojena 23 zakona, odbijeno je 14 zakona, 1 zakon povučen je iz procedure, za 8 zakona je obustavljena procedura, dok je u parlamentarnoj proceduri Zastupničkog doma PSBiH, zaključno sa 30.09.2016., ostalo ukupno 13 zakona.

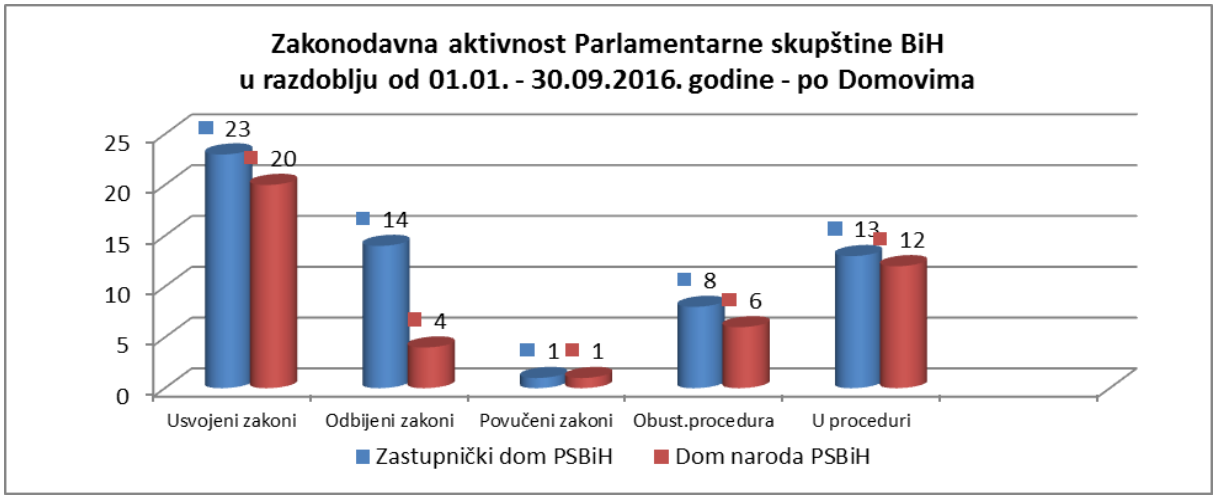

Grafikon 8

godina prošlog saziva, donosi "najskuplje" zakone u regiji, s obzirom da svaki usvojeni zakon na razini PSBiH u spomenutom devetomjesečnom razdoblju tekuće godine, građane Bosne i Hercegovine "košta" cca 150.000 KM. Ukoliko na spomenute mjesečne iznose ukupnih primanja dodamo doprinose i poreze koji se obračunavaju na neto plaće i naknade zastupnika/izaslanika PSBiH, onda će navedeni iznosi biti znatno veći i isti dosežu do cca 250.000 KM po usvojenom zakonu.

KOMPARACIJA SA PROŠLIM I PRETPROŠLIM SAZIVOM PSBIH

U usporedbi aktualnog saziva PSBiH sa prethodna dva saziva PSBiH u drugim postizbornim godinama, dolazimo do podatka da je PSBiH tijekom prvih devet mjeseci 2008. (druga postizborna godina nakon općih izbora 2006. godine) usvojila ukupno 36 zakona, a odbila 20 zakona, dok je u prvih 9 mjeseci 2012. godine (druga postizborna godina nakon općih izbora 2010. godine), usvojeno 16 zakona, a odbijena su dva zakona manje – ukupno 14 zakona. U prvih 9 mjeseci tekuće, 2016. godine, Parlamentarna skupština BiH je usvojila ukupno 18 zakonskih prijedloga, s tim da je odbijen identičan broj zakona – ukupno 18.

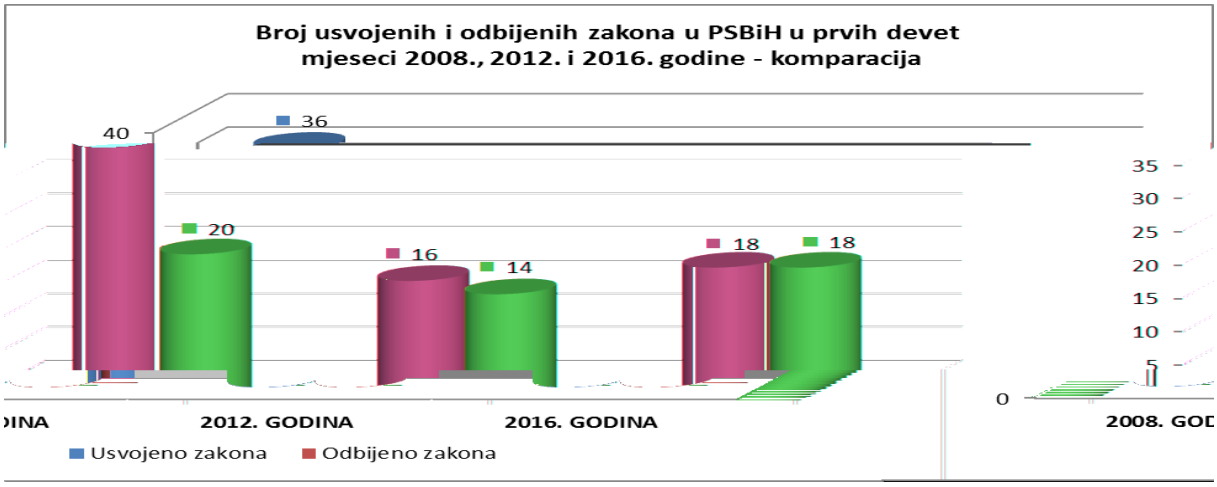

Grafikon 9

Iz prethodnog grafikona je vidljivo da je pretprošli saziv PSBiH u prvih 9 mjeseci 2008. godine, usvojio duplo više zakona od aktualnog saziva PSBiH u istom razdolju – ukupno 36, s tim da su i odbijena dva zakona više – 20, dok je prošli saziv PSBiH u prvih 9 mjeseci 2012. godine usvojio dva zakona manje – 16, te odbio 4 zakona manje od aktualnog saziva PSBiH –14.

Rezultat aktualnog saziva PSBiH na planu zakonodavnih aktivnosti u prvih devet mjeseci tekuće, 2016. godine, pokazuje nastavak "negativne specifičnosti" Parlamentarne skupštine

BiH da odbija enormno visok broj zakona, u određenim vremenskim intervalima i identičan ili čak veći broj od broja usvojenih zakona.

Komparirajući broj održanih plenarnih sjednica oba doma PSBiH i broj razmatranih točki dnevog reda na istima, uspoređujući prošli i pretprošli saziv sa aktualnim sazivom PSBiH, vidljivo je da nije bilo većih odstupanja u broju održanih sjednica i razmatranih točki dnevnog reda na istima, pa je situacija na tom planu dosta ujednačena u sva tri mandata.

Naime, u prvih 9. mjeseci 2008. i 2012. godine održano je po 29 sjednica oba doma PSBiH (računajući i po 2 zajedničke sjednice u tim godinama), dok je aktualni saziv Parlamentarne skupštine BiH održao nešto manje plenarnih sjednica oba doma PSBiH – ukupno 25, s tim da u prvih 9 mjeseci tekuće, 2016. godine nije bilo zajedničkih sjednica oba doma PSBiH.

Dakle, u razdoblju od 01.01.– 30.09.2008. godine, Zastupnički dom PSBiH održao je 16, a Dom naroda 11 sjednica, uz dvije zajedničke sjednice oba doma PSBiH, na kojima je razmatrana 481 točka dnevnog reda, dok je Zastupnički dom PSBiH u razdoblju od 01.01.– 30.09.2012. godine, održao 17 sjednica, Dom naroda - 10 sjednica, uz dvije zajedničke sjednice oba doma PSBiH na kojima je razmatrano 436 točki dnevnog reda. Zastupnički dom aktualnog saziva PSBiH tijekom prvih 9 mjeseci 2016. godine, održao je 15 plenarnih sjednica, a Doma naroda 10 planarnih sjednica (nije bilo zajedničkih sjednica oba doma PSBiH), na kojima je razmatrano 447 točki dnevnog reda, dakle, 34 točke manje od pretprošlog saziva i 11 točki više od prošlog saziva PSBiH, u istom vremenskom razdoblju.

Prijedlog Proračuna Institucija BiH i međunarodnih obveza za 2008. godinu (druga postizborna godina nakon općih izbora 2006. godine), Parlamentarna skupština BiH je, nakon dosta loše koordinacije aktivnosti oko usvajanja Proračuna između izvršne i zakonodavne vlasti BiH, usvojila na 22. sjednici Zastupničkog doma PSBiH, održanoj 20.02.2008. godine, i na 13. sjednici Doma naroda PSBiH održanoj 25.02.2008. godine, što je značilo nastavak prakse neusvajanja državnog proračuna u zakonskim i poslovničkim rokovima, tj. do kraja kalendarske godine za narednu. Doduše, pravi presedan je napravljen početkom, 2012. godine, kada je "retroaktivno" usvojen Prijedlog zakona o Proračunu Institucija BiH i međunarodnih obveza za 2011. godinu (usvojen, 03.02.2012.), s tim da je Prijedlog zakona o Proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2012. godinu (druga postizborna godina nakon općih izbora 2010. godine), Parlamentarna skupština BiH usvojila tek, 31.05.2012. godine, što je značilo petomjesečno kašnjenje u odnosu na zakonske i poslovničke rokove. Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za tekuću, 2016. godinu, u drugom čitanju, je usvojen na 22.

sjednici Zastupničkog doma PSBiH, održanoj, 30.12.2015. godine, te 13. sjednici Doma naroda PSBiH, koja je održana istoga dana (30.12.2015). Dakle, usvojen u zakonskom roku.

KOORDINACIJA RADA VM BiH I PS BiH

Tijekom prvih 9 mjeseci 2016. godine (01.01.- 30.09.2016.), od 65 zakona koji su bili u proceduri na razini PSBiH, Vijeće ministara BiH bilo je predlagatelj 34 zakona, dok su zastupnice/zastupnici/ izaslanici/izaslanice oba doma PSBiH, te povjerenstva PSBiH bili predlagatelji 31 zakonskog prijedloga, računajući i jedan prijedlog zakona koji je u Zastupničkom domu PSBiH predložio Milorad Živković, SNSD, zastupnik bivšeg saziva Zastupničkog doma, koji se nalazi u proceduri PSBiH od 28.02.2014. (Prijedlog zakona o utvrđivanju visine plaće zaposlenih u institucijama BiH).

Od spomenutih 34 prijedloga zakona, čiji je predlagatelj Vijeće ministara BiH u navedenom razdoblju, usvojeno je 13 zakona, 5 zakona je odbijeno, 1 zakon je povučen iz procedure, za 1 zakon je obustavljena procedura, dok je 14 zakona ostalo u proceduri, 30.09.2016. godine.

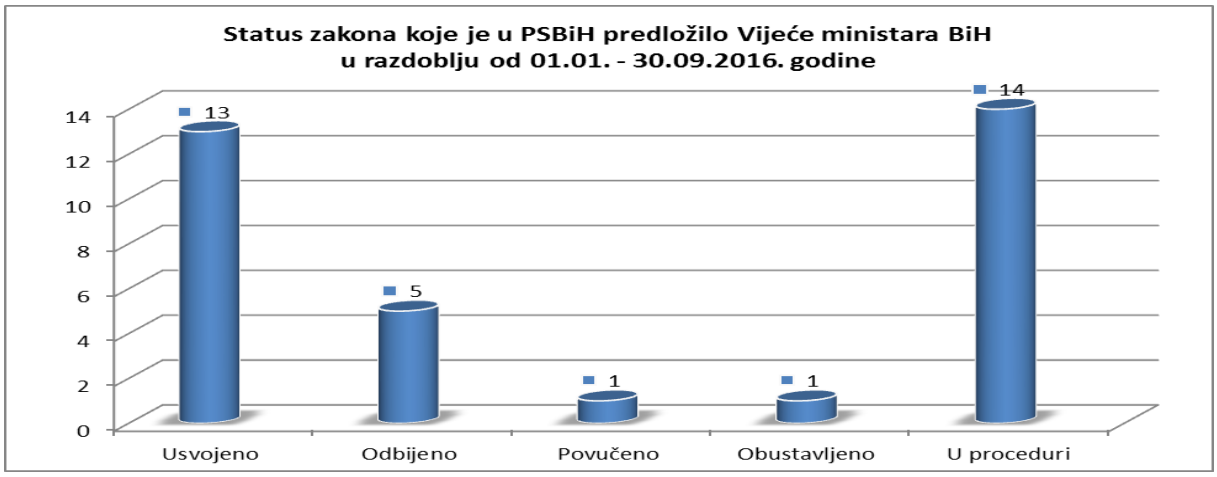

Grafikon 10

Kada su u pitanju prijedlozi zakona koje su predložili zastupnici/izaslanici, te povjerenstva i Klubovi političkih stranaka u oba doma PSBiH, u prvih 9 mjeseci 2016. godine je predložen 31 zakon, a od tog broja 5 zakona je usvojeno, 13 zakona je odbijeno, jedan zakon je povučen iz procedure, za 8 zakona je obustavljena procedura, dok su u proceduri PSBiH, zaključno sa 30.09.2016., ostala ukupno 4 zakonska prijedloga spomenutih predlagatelja.

Grafikon 11

Promatrajući realizaciju zakona u prvih 9 mjeseci 2016. godine, Vijeće ministara BiH je, u tom razdoblju, utvrdilo 14 različitih prijedloga zakona, od čega je Parlamentarna skupština BiH, zaključno sa 30.09.2016. godine, usvojila svega 2 zakona (Zakon o izmjeni Zakona o Javnom radiotelevizijskom sustavu BiH, te Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti).

Kada je u pitanju preostalih 16 zakona, usvojenih od strane PS BiH u spomenutom devetomjesečnom razdoblju (01.01.– 30.09.2016.), radi se o zakonima koji je Vijeće ministara BiH utvrdilo tijekom prošle, 2015. godine, kao i zakonima čjii su predlagatelji zastupnici/ izaslanici/ povjerenstva oba doma Parlamentarne skupštine BiH.

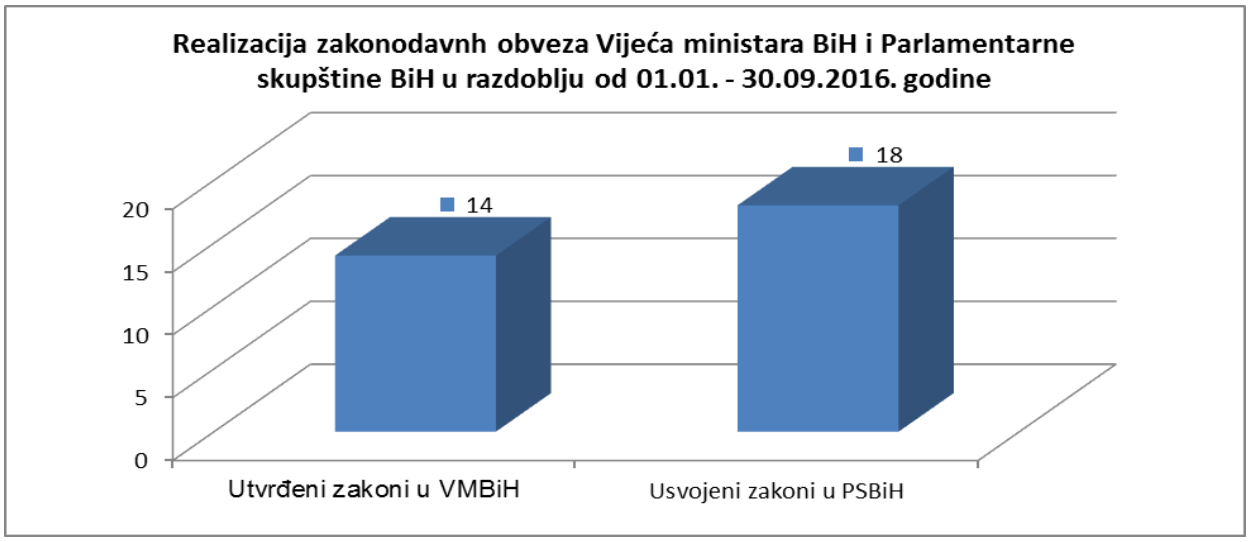

Grafikon 12

Dakle, mali broj usvojenih zakona u oba doma Parlamentarne skupštine BiH od onih koje je Vijeće ministara BiH utvrdilo u tekućoj, 2016. godini (usvojena 2 zakona u PSBiH od 14 zakona utvrđenih od strane Vijeća ministara BiH), uz značajan broj odbijenih zakona u oba doma PSBiH u prvih 9 mjeseci, čiji je predlagatelj Vijeća ministara BiH – odbijeno 5 zakona

doma PSBiH održanoj, 11.05.2016. godine, bio je nazočan na ukupno 7 održanih zasjedanja oba doma PSBiH, dok je Igor Crnadak, ministar vanjskih poslova BiH, zbog čestih poslovnih putovanja, nazočio na ukupno 5 održanih zasjedanja u razdoblju od 01.01. – 30.09.2016. godine.

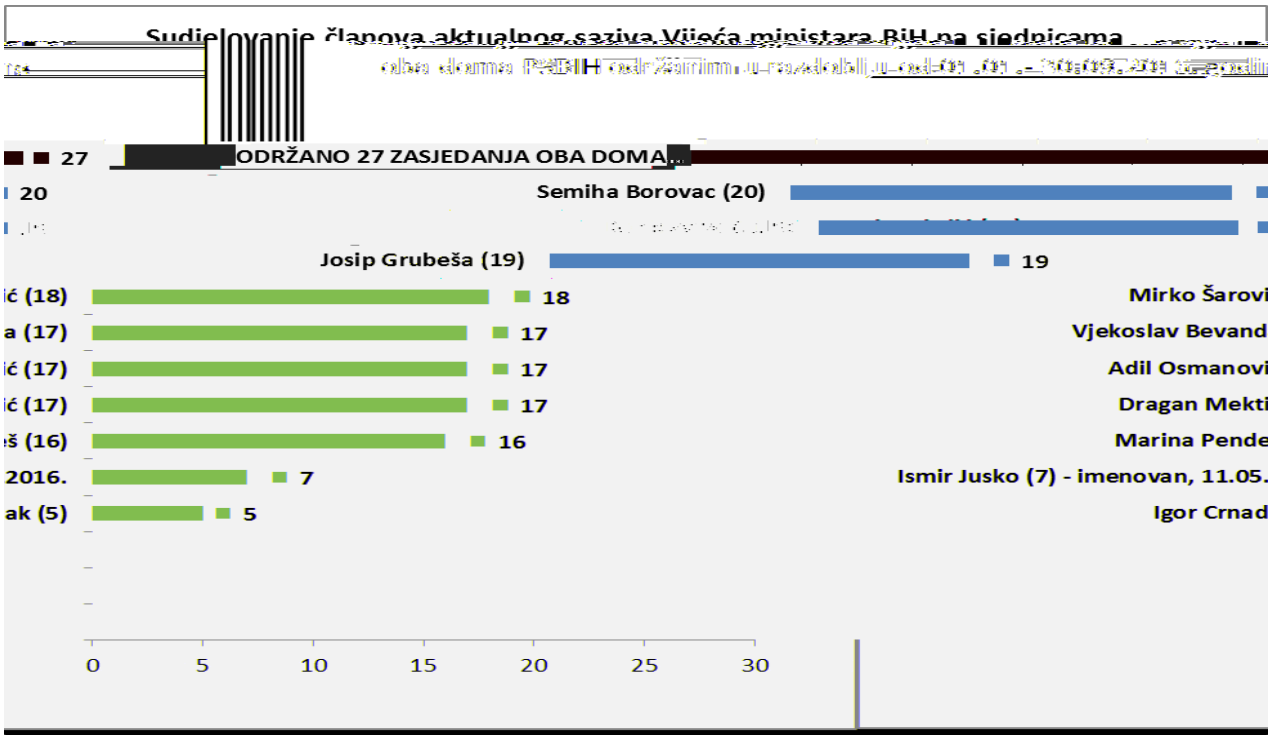

Grafikon 13

KLJUČNI DOKUMENTI ZA STVARANJE PREDUVJETA ZA EFIKASAN RAD

PROGRAM RADA

Orijentacijski plan Zastupničkog doma PSBiH za razdoblje ožujak-prosinac 2016. godine usvojen je na 25. sjednici proširenog Kolegija Zastupničkog doma, održanoj, 16.03.2016. godine. Kolegij Doma naroda PSBiH je razmatrao i utvrdio Orijentacijski plan tog Doma za razdoblje ožujak-prosinac 2016. godine na 25. sjednici Kolegija Doma naroda, održanoj, 04.04.2016. godine.

I prošli saziv PSBiH (2010.-2014.), orijentacijski plan rada Zastupničkog doma za 2014. godinu usvojio je sa nešto više od mjesec dana zakašnjenja (na 70. sjednici Kolegija Zastupničkog doma održanoj, 05.02.2014. godine), a Orijentacijski plan rada Doma naroda PSBiH za pretprošlu, 2014. godinu, uopće nije bio usvojen, uz napomenu da za prve dvije godine mandata (2011. i 2012.), PSBiH nije imala usvojene orijentacijske planove rada.

Inače, kašnjenje prilikom usvajanja Orijentacijskih planova rada oba doma PSBiH, obično do kraja prvog ili početkom drugog kvartala kalendarske godine za prethodnu, postalo je

kontinuirana praksa Parlamentarne skupštine BiH, doduše, bilo je i drastičnijih zakašnjenja prilikom usvajanja godišnjih planova rada, pa čak nekoliko godina, kada planovi rada nisu uopće usvajani za jedan ~~Dom~~ ili oba doma PSBiH.

Prošlogodišnja kašnjenja iznosila su cca 5 mjeseci pri usvajanju plana rada Doma naroda PSBiH za 2015. godinu, te nešto manje od 1,5 mjeseci kašnjenja od strane Zastupničkog doma PSBiH. Takva kašnjenja, u principu, rezultiraju radom po tzv. "ad-hoc" principu, što svakako ne bi trebala biti odlika rada najviše institucije zakonodavne vlasti u Bosni i Hercegovini, niti bilo koje druge institucije vlasti u BiH.

Usvajanje godišnjih planova rada i pretprošlog saziva PSBiH (2006.-2010.) bilo je obilježeno kontinuiranim kašnjenjem od strane oba doma Parlamentarne skupštine BiH. Naime, orijantacijski planovi rada oba doma PSBiH, bez precizno naznačenih rokova za implementiranje planiranih aktivnosti, usvajani su svih godina pretprošlog saziva PSBiH sa znatnim zakašnjenjem, koje se kretalo u rasponu od 2,5 do čak 6,5 mjeseci, s obzirom da je Orijentacijski plan rada Doma naroda PSBiH za 2008. godinu usvojen, 14.07.2008. godine.

Osim kašnjenja sa usvajanjem, orijentacijski planovi rada oba doma PSBiH za 2016. godinu (kao i za prethodne), sadrže manjkavost da nemaju precizno navedene rokove za realizaciju planiranih mjera, nego je u njima naglašeno da (citat): "u radnom planu nisu naznačeni rokovi razmatranja, pa će svi materijali biti razmatrani nakon dostavljanja u parlamentarnu proceduru, sukladno rokovima propisanim Poslovnikom Zastupničkog doma/Doma naroda".

U kontekstu orijantacijskih planova rada oba doma PSBiH, svakako treba naglasiti da je program rada ključni alat za povećanje efikasnosti rada institucija i njihovu fokusiranost na postavljeni cilj ili bolje rečeno, "alat" bez koga je najavljeni reformski kurs bh. institucija nezamisliv. U praksi, to bi značilo da je neophodno da oba doma PSBiH sve poduzmu (uključujući i dopune postojećih poslovnika, ukoliko je to potrebno) da se njihov rad odvija sukladno kvalitetno kreiranim i blagovremeno usvojenim programima, koji će se usvojiti do kraja kalendarske godine za narednu, što bi trebalo biti pravilo za sve institucije vlasti u našoj zemlji, jer svaka druga opcija, odnosno rad bez kvalitetnog plana rada, po tzv. "ad-hoc" principu, itekako utječe (i to negativno) na ukupnu efikasnost u radu takvih institucija.

PRORAČUN

Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za tekuću, 2016. godinu, u finalnoj formi (drugo čitanje) usvojen je na 22. sjednici Zastupničkog doma PSBiH, održanoj, 30.12.2015. godine, uz podsjećanje da je Proračun u formi Prijedloga, utvrdilo Predsjedništvo BiH na 28. izvanrednoj sjednici Predsjedništva od 17.12.2015. godine, te ga odmah i dostavilo u proceduru Parlamentarne skupštine BiH.

donošenja proračuna primjenjuju se odredbe kojima se uređuje temeljni zakonodavni postupak, s tim da Kolegij Doma skraćuje rokove i poduzima sve druge potrebne mjere za donošenje proračuna ili, po potrebi, izmjene i dopune proračuna najkasnije do 15. prosinca tekuće godine". Također, člankom 127. Poslovnika Doma naroda PSBiH je predviđeno da (citat): "Nakon usvajanja prijedloga zakona koji sadrži proračun institucija BiH za sljedeću godinu, Zastupnički dom PSBiH dostavlja prijedlog zakona s proračunom Domu naroda najkasnije do 15. studenoga tekuće godine. Prilikom donošenja proračuna primjenjuju se odredbe kojima se uređuje temeljni zakonodavni postupak, s tim da Kolegij Doma naroda PSBiH skraćuje rokove i poduzima sve druge potrebne mjere za donošenje proračuna ili, prema potrebi, izmjene i dopune proračuna, najkasnije do 15. prosinca tekuće godine".

Svakako treba spomenuti i da je Fiskalno vijeće BiH, na svojoj 4. sjednici održanoj 24.5.2016. godine, usvojilo Globalni okvir fiskalne bilance i politika u BiH za razdoblje od 2017. do 2019. godine, kojim se za svaku godinu utvrđuje okvir za financiranje institucija BiH u iznosu od 950 milijuna KM i izdvajanje s Jedinstvenog računa Uprave za neizravno oporezivanje u iznosu od 750 milijuna KM.

Sukladno navedenom, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine odobrilo je na 66. sjednici održanoj 28.07.2016. godine Dokument okvirnog proračuna institucija Bosne i Hercegovine za razdoblje 2017. – 2019. godine, uz prihvaćene sugestije kojim se gornja granica rashoda Agencije za promidžbu inozemnih ulaganja uvećava za 70.000 KM, uz istodobno umanjenje stavke rezerviranja za isti iznos. Nadalje, zaključeno je da će se, uvažavajući značaj aktivnosti koje Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine treba provesti u vezi s realizacijom projekta „Nulti popis – pregled svih imanja na kojima se drže životinje i popis životinja na imanjima u BiH", te projekta „Borba protiv bruceloze“, o ovom pitanju posebno voditi računa prilikom razmatranja proračunskog zahtjeva za 2017. godinu, nakon što se razmotri mogućnost osiguranja donatorskih sredstava za spomenute namjene

Također, preliminarni Nacrt proračuna za 2017. godinu, kao i okvirne projekcije za 2018. i 2019. godinu sadržane u spomenutom DOP-u, predstavljaju realan i konzistentan skup pretpostavki koje Vijeću ministara BiH pomažu u donošenju odluka (utemeljenih na trogodišnjem srednjoročnom planu) o pitanjima koje imaju proračunske implikacije. Dokument okvirnog proračuna institucija BiH za razdoblje od 2017. do 2019. godine obuhvaća gornje granice rashoda za ove godine za svakog proračunskog korisnika.

U Proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za tekuću, 2016. godinu, konačno je ukinuta višegodišnja praksa tzv. "diskrecijskog" trošenja proračunskog novca od strane predsjedatelja i dva zamjenika predsjedatelja Vijeća ministara BiH. Na taj način je prihvaćena

i jedna od višegodišnjih preporuka iz monitoring izvješća CCI-a za Vijeće ministara BiH, s ciljem maksimalne transparentnosti svih procesa vezanih za trošenje proračunskog novca, što je obveza javnih dužnosnika na svim razinama u našoj zemlji, jer samo na taj način može onemogućiti bilo kakva moguća zlouporaba trošenja novca poreskih obveznika, odnosno građana BiH.

Ovdje posebno želimo istaknuti da i dalje ostaje tzv. "diskrecijsko" trošenje proračunskog novca od strane članova Predsjedništva BiH i to 360.000 KM za tri člana Predsjedništva BiH u jednakim omjerima i u svrhu interventnog korištenja navedenih financijskih sredstava za tekuću, 2016. godinu, sukladno kriterijima koje odredi svaki član Predsjedništva BiH.

U konačnici, nedopustivo je da se sredstva u iznosima od više stotina tisuća KM godišnje, troše bez jasnih i transparentnih kriterija, što znači da odluke o trošenju proračunskog novca treba donositi kompletan saziv Vijeća ministara BiH, kao i Predsjedništvo BiH, bez "povlastica" za bilo koga u tom kontekstu, prije svega, zbog potpune transparentnosti i odgovornosti pri trošenju proračunskog novca, odnosno novca poreskih obveznika BiH, što znači da treba sve učiniti da se spomenuto ‘’diskrecijsko pravo’’ za članove Predsjedništva BiH što prije ukine, pa je za očekivati da će se to dogoditi već u Proračunu za 2017. godinu.

EUROATLANTSKI PUT BIH I PS BiH

Bosna i Hercegovina je, nakon prošlogodišnjeg usvajanja Izjave o prihvaćanju ubrzanog integracijskog procesa u Parlamentarnoj skupštini BiH, te Odluke Vijeća Europske unije da se odobri Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju BiH sa EU (SPP), u relativno kratkom roku, došla do potpune deblokade europskog puta BiH, koji je godinama bio, najblaže rečeno, značajno usporen.

Navedena "deblokada" europskog puta naše zemlje značila je konačno stupanje na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, 01. lipnja 2015. godine, zatim predaju vjerodostojne aplikacije za kandidatski status BiH u EU u Briselu, 15. veljače 2016. godine, pa sve do odluke Vijeća Europske unije da, na zasjedanju održanom, 20. rujna 2016. godine, prihvati Zahtjev za članstvo Bosne i Hercegovine u Europskoj uniji i tom prigodom pozove Europsku komisiju da pripremi mišljenje o Zahtjevu za članstvo, čime je Vijeće Europske unije potvrdilo europsku perspektivu i otvorilo put za nove korake u procesu europskih integracija BiH.

Dodatno, Europska komisija je pozvana da pri pripremi mišljenja o Zahtjevu za članstvo naročitu pozornost obrati na provedbu presude Europskog suda za ljudska prava u predmetu "Sejdić-Finci", što bi građanima Bosne i Hercegovine, koji ne pripadaju niti jednom od tri

konstitutivna naroda (Bošnjaci, Srbi i Hrvati) omogućilo da se mogu kandidirati na izborima, te obnašati dužnosti člana Predsjedništva BiH i izaslanika u Doma naroda PSBiH. U određenim političkim krugovima aktualne vladajuće većine na državnoj razini vlasti, već se spominje kraj siječnja naredne, 2017. godine, kao krajnji rok do kojeg treba postići međustranački dogovor u svezi provedbe odluke Europskog suda za ljudska prava u predmetu "Sejdić-Finci", kako bi se stvorile pretpostavke za dogranju Izbornog zakona BiH.

Također, treba spomenuti da će, u svrhu pripreme mišljenja o Zahtjevu za članstvo BiH u EU, Europska komisija dostaviti Bosni i Hercegovini Upitnik sa popisom opsežnih pitanja o političkom, pravnom, institucionalnom i ekonomskom sustavu Bosne i Hercegovine, sa naglaskom na proces usklađivanja zakonodavstva i preuzimanja standarda Europske unije, kako bi ocijenila spremnost Bosne i Hercegovine za stjecanje statusa kandidata i otvaranje pregovora o članstvu u Europskoj uniji. Priprema odgovora na pitanja iz Upitnika, te eventualna dodatna pitanja, poslije pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju iz 2005. i 2006. godine, te njegovog stupanja na snagu 01. lipnja 2015. godine, predstavlja najznačajniji i najsloženiji zadatak institucija naše zemlje u procesu europskih integracija.

Iznimno je važno da su, nakon vidljivih političkih neslaganja u svezi sudjelovanja određenih institucija u procesu priključenja BiH u Europsku uniju, prije svega, kantonalne razine vlasti, stvoreni uvjeti za usvajanje mehanizma koordinacije europskih integracija BiH, što je bila ključna pretpostavka da se kreira i usvoji "Program integriranja BiH u EU", relevantan strateški, odnosno planski dokument za pristupanje BiH Europskoj uniji, koji bi objedinio sve postojeće obveze, te pojednostavio planiranje i praćenje procesa pristupanja BiH u EU.

Dakle, dokument "Program integriranja BiH u EU", bi trebao dati pregled svih obveza iz procesa BiH ka EU, dinamiku realizacije preuzetih obveza, plan ispunjenja kriterija za članstvo, plan usklađivanja domaćeg sa zakonodavstvom EU[2], kao i procjenu troškova realizacije samog programa. Na temelju spomenutog programa integriranja, bilo bi poznato koja administrativna razina i kada radi na ispunjenju određene konkretne aktivnosti, s tim da bi planiranje rada izvršnih organa vlasti (vlada) na svim razinama bilo pojednostavljeno, a zakonodavna vlast i bi dobila dodatni instrument za praćenje njihovog rada u tom kontekstu.

Dodatno, ovim programom treba utvrditi mjere koje će biti provedene u višegodišnjem razdoblju, s ciljem ispunjenja svih obveza iz procesa europskih integracija i kriterija za punopravno članstvo naše zemlje u Europskoj uniji. Program integriranja BiH u EU treba biti jasna poruka da je Bosna i Hercegovina predana svom europskom putu, da i kroz ovaj dokument pruža okvir pravne i političke sigurnosti, s obzirom da će građani, poslovna

[2] U Službenom glasniku BiH broj 75/16. od 07.10.2016. godine, objavljena je Odluka o postupku usklađivanja zakonodavstva Bosne i Hercegovine s pravnom stečevinom Europske unije, a koju je na prijedlog Direkcije za europske integracije usvojilo Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.

zajednica i potencijalni investitori jasno vidjeti što i kako nadležne institucije na svim razinama vlasti planiraju raditi, u kojim rokovima i sa kojim financijskim sredstvima. Dakle, Program integriranja BiH u EU treba biti programski dokument Vijeća ministara BiH, vlada oba bh. entiteta, Brčko Distrikta i kantonalnih vlada u Federaciji BiH, te svih građana BiH.

U svezi gore navedenog, treba spomenuti da je u organizaciji Zajedničkog povjerenstva za europske integracije Parlamentarne skupštine BiH, te uz potporu USAID-ovog Projekta jačanja institucija vlasti i procesa u BiH (SGIP), kao i Misije OESS-a u BiH, 13. lipnja 2016. godine održan sastanak u Sarajevu na temu „Izrada Programa integriranja BiH–dosadašnji napredak i naredni koraci“. Na sastanku, koji je realiziran u suradnji sa Direkcijom za europske integracije BiH, istaknuto je da je izrada Programa integriranja BiH jedna od ključnih obveza naše zemlje nakon stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP), i naglašeno da se spomenutim Programom na konkretan način iskazuje spremnost države da ispuni obveze i odgovori na sve izazove procesa europskih integracija, da uskladi zakonodavstvo u BiH sa zakonodavstvom EU, te uradi plan strateškog okvira BiH.

Zaključeno je da institucije vlasti na svim razinama trebaju iskazati još veću razinu posvećenosti procesu europskih integracija, s tim da ubuduće treba više raditi na jačanju uloge organizacija civilnog društva naše zemlje u izradi javnih politika i nacrta zakona, kojima se unutar Bosne i Hercegovine ispunjavaju spomenuti europski standardi.

U kontekstu europskih integracija BiH, efikasan mehanizam koordinacije bio je jedan od dva ključna uvjeta za kreiranje i predaju vjerodostojne aplikacije za kandidatski status BiH u EU, uz prilagođavanje sporazuma o pridruživanju i stabilizaciji, koji je zahtijevao puno kompromisa, s obzirom da BiH, s ciljem zaštite domaće prozvodnje, između ostalog, traži mnogo manje uvozne kvote za robe iz EU od onih koje je EK spremna ponuditi. U svakom slučaju, kroz adaptaciju SSP-a, BiH je bila zainteresirana da joj Europska komisija odobri izvoz svih poljoprivrednih proizvoda na razini količina koje su bile sa Hrvatskom u razdoblju od 2009.-2011. godine, kako bh. tržište ne bi, na bilo koji način, bilo ugroženo od strane EU.

Podsjećamo da je Vijeće ministara BiH, na izvanrednoj sjednici održanoj, 26.01.2016. godine, usvojilo Odluku o sustavu koordinacije procesa europskih integracija ("mehanizam koordinacije"), o čemu javnost nije bila blagovremeno upoznata, već je, naknadno, nakon objave spomenute Odluke u Službenom glasniku BiH, "procurila" informacija da je usvojen Mehanizam koordinacije ne "tajnoj sjednici" Vijeća ministara BiH, koja nigdje nije bila najavljena, niti je na web stranici Vijeća ministara BiH objavljeno službeno priopćenje sa iste, kako to, inače, i to vrlo ažurno, radi Vijeće ministara BiH nakon svake održane sjednice.

Odlukom o sustavu koordinacije procesa europskih integracija u Bosni i Hercegovini, definiraju se institucionalni i operativni sustav i način ostvarivanja koordinacije institucija u

Bosni i Hercegovini na provedbi aktivnosti u svezi s procesom integriranja Bosne i Hercegovine u Europsku uniju, te zajednička tijela u okviru sustava koordinacije, njihov sastav, nadležnosti i međusobni odnosi. Koordinacija procesa europskih integracija podrazumijeva aktivnosti koje se provode s ciljem osiguranja što većeg stupnja usklađenosti i koherentnosti u radu institucija svih razina vlasti u Bosni i Hercegovini u svezi s izvršenjem ugovornih obveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i Bosne i Hercegovine, kao i drugih obveza iz procesa europskih integracija. Sustavom koordinacije uređuje se i način ostvarivanja komunikacije između institucija u Bosni i Hercegovini, s ciljem osiguranja i iznošenja usuglašenog stava ispred Bosne i Hercegovine u komunikaciji s institucijama Europske unije. Odlukom se, dakle, uspostavlja sustav vertikalne koordinacije, odnosno koordinacije između različitih razina organizacije vlasti u našoj zemlji, za čiju provedbu se uspostavljaju zajednička tijela za provedbu, koja uključuju sve razine vlasti u Bosni i Hercegovini.

Nakon sedmomjesečnih usuglašavanja, konačno je, na 69. sjednici Vijeća ministara BiH, održanoj, 23.08.2016. godine, donesena Odluka o sustavu koordinacije procesa europskih integracija u BiH, kojoj je, dakle, prethodilo usuglašavanje teksta spomenute Odluke na razini predsjedatelja Vijeća ministara BiH, entitetskih premijera, te političkih lidera stranaka koje čine tzv. "vladajuću većinu" na državnoj i entitetskoj razini. Zadužena je Direkcija za europske integracije, da u suradnji s drugim institucijama svih razina vlasti, pokrene potrebne procedure u svezi s izradom poslovnikâ o radu, s ciljem konačnih prijedloga za imenovanje svih tijela, koja se formiraju na temelju usvojenog sustava mehanizma koordinacije.

Odluka o sustavu koordinacije uređuje utemeljenje, sastav, ovlašćenja i način rada svih tijela sustava koordinacije procesa europskih integracija u BiH. Tijela zadužena za koordinaciju procesa europskih integracija su Kolegij za europske integracije, Ministarske konferencije, Povjerenstvo za europske integracije i Radne grupe za europske integracije, a predviđeno je i utemeljenje stalnih izaslanstava naše zemlje u okviru tijela formiranih na temelju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Sve institucije i razine vlasti u BiH su pozvane da poduzmu aktivnosti na uspostavljanju i funkcioniranju tijela sustava koordinacije.

Svakako treba podsjetiti da je prošlo nešto više od godinu dana otkako je Vijeće ministara BiH, na svojoj 10. sjednici održanoj, 10. lipnja 2015. godine, usvojilo "Ekonomsku reformsku agendu za BiH za razdoblje 2015-2018. godine", s tim da je na 26. sjednici Vijeća ministara održanoj, 06.10.2015. godine, usvojen i Akcijski plan za provedbu Reformske agende na razini Vijeća ministara BiH, koji sadrži "paket mjera", koje su planirane u oblastima javnih financija, oporezivanja i fiskalne održivosti, poslovne klime i konkurentnosti, vladavine prava i dobrog upravljanja, te reforme javne uprave, a koje trebaju provesti institucije BiH u 2015. i 2016. godini, u suradnji sa institucijama vlasti Federacije BiH i Republike Srpske.

Kada je u pitanju Parlamentarna skupština BiH, Reformska agenda je prihvaćena u Zastupničkom domu PSBiH na 16. sjednici održanoj, 27.08.2015. godine, te u Domu naroda PSBiH, na 9. sjednici održanoj, 17.09.2015. godine. Akcijski plan za provedbu Reformske agende na razini Vijeća ministara BiH revidiran je i objavljen potkraj prošle godine (10.12.2015.) i u istom su pojedini planirani rokovi prolongirani za početak tekuće, 2016. godine, a realizacija revidiranog Akcijskog plana, sukladno najnovijem izvješću Vijeća ministara BiH o provedbi Akcijskog plana za realizaciju Reformske agende, u okviru nadležnosti Vijeća ministara BiH, do kraja kolovoza 2016. godine (30.08.2016.), u potpunosti je provedeno 53% mjera u odnosu na ukupan broj planiranih mjera ili, kako stoji u spomenutom izvješću, realizirano je 80% planiranih mjera za vremensko razdoblje do 30. kolovoza 2016. godine. Dakle, u okviru nadležnosti Vijeća ministara BiH, Akcijski plan **za** realizaciju Reformske agende sadrži ukupno 34 aktivnosti, s tim da je, zaključno sa 30.08.2016. godine, u potpunosti provedeno ukupno 18 aktivnosti (53%).

Pored usuglašavanja i usvajanja mehanizma koordinacije na europskom putu BiH, provedbe reformske agende, prilagođavanja sporazuma o pridruživanju i stabilizaciji, iznimno važno je bilo i objavljivanje rezultata popisa stanovništva, koji je naša zemlja provela 2013. godine, ali se cca tri godine čekalo na rezultate popisa, jer su prvi preliminarni rezultati objavljeni, 05. studenog 2013. godine. Nakon višemjesečnih usuglašavanja i odgađanja konačnog datuma objave rezultata, te problema vezanih za neusvajanje Jedinstvenog programa za obradu podataka, Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine objavila je konačne rezultate Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova u Bosni i Hercegovini provedenog od 01.-15. listopada 2013. godine. Prema konačnim, međunarodno usporedivim rezultatima popisa stanovništva, u BiH živi 3.531.159 stalnih stanovnika, a prema posljednjem popisu, obavljenom u bivšoj Jugoslaviji tijekom 1991. godine, u Bosni i Hercegovini je živjelo 4.377.033 stanovnika.

Kada je u pitanju članstvo Bosne i Hercegovine u Sjevernoatlanskom savezu (NATO), vlasti BiH trebaju ispuniti neophodne vojne i političke uvjete. Naime, treba podsjetiti da je, nakon što je BiH dugo bila u programu Partnerstva za mir (PFP), prvi i temeljni kriterij na putu u NATO aktiviranje Akcijskog plana za članstvo (MAP), što je posljednja stepenica prema pozivu za članstvo BiH u NATO savezu. Zbog složenog unutarnjeg ustroja BiH, te mnogih političkih događaja koji uzrokuju nestabilnost u BiH, kontinuirano se nameće pitanje dugoročne stabilnosti i mira u regiji, nakon što bi BiH postala punopravna članica NATO-a.

Dakle, da bi MAP bio aktiviran, neophodno je završiti proces knjiženja perspektivne vojne imovine, ne samo u Federaciji BiH, jer su skoro sve upisane lokacije vojnih objekata u Federaciji BiH, već taj proces treba ubrzati i kada je u pitanju upis vojnih lokacija u Republici Srpskoj. Ovo pitanje je posljednjih godina iz tehničkog, pretvoreno u krupno političko pitanje, pa će biti potrebna dodatna politička volja da se isto uspješno razriješi, s tim da je za

aktiviranje MAP-a, potrebno nastaviti angažman u vojnim mirovnim misijama u svijetu, te okončati proces rješavanja viška oružja i municije, pa je vrlo neizvjesno kada bi MAP za našu zemlju mogao biti aktiviran, odnosno, kada bi BiH mogla postati punopravna NATO članica.

Ključni datumi i događaji u odnosima između Bosne i Hercegovine i Europske unije[3]:

• 1997.: Vijeće ministara Europske unije postavlja političke i gospodarske uvjete za razvoj bilateralnih odnosa. Bosni i Hercegovini se pruža mogućnost korištenja autonomnih trgovinskih mjera.
• 1998.: Uspostavljanje EU - BiH Konsultativnog radnog tijela (Consultative Task Force - CTF) koje osigurava tehničku i stručnu pomoć u području administracije, zakonodavnog okvira i politike.
• Svibanj 1999.: Počinje proces stabilizacije i pridruživanja (Stabilisation and Association Process - SAP). Proces stabilizacije i pridruživanja nudi jasnu mogućnost integriranja u EU za Bosnu i Hercegovinu, kao i ostalih pet zemalja regije zapadnog Balkana.
• Lipanj 1999.: Pokrenute aktivnosti Pakta stabilnosti za jugoistočnu Europu, kojem je strateški cilj stabilizacija u jugoistočnoj Europi putem približavanja zemalja regije euroatlantskim integracijama, te jačanja regionalne suradnje. U Sarajevu je u lipnju 1999. godine održan summit šefova zemalja i vlada Europe, Kanade, Japana i USA, na kome je podržano i ozvaničeno utemeljenje Pakta stabilnosti za jugoistočnu Europu.
• Ožujak 2000.: Objavljena Mapa puta EU (Road Map). Ovaj dokument je definirao 18 ključnih uvjeta koje Bosna i Hercegovina treba da ispuni kako bi se pristupilo izradi Studije izvodivosti (Feasibility Study) za otpočinjanje pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju (SSP).
• 2000.: Uveden bescarinski pristup proizvoda iz Bosne i Hercegovine unutarnjem tržištu Europske unije (Autonomus Trade Measure – ATM).
• Prosinac 2000.: Vijeće Europske unije je usvojilo Uredbu 2666/2000 o programu pomoći EU za obnovu, razvoj i stabilizaciju – CARDS (Community Assistance for Reconstruction, Development and Stabilisation). CARDS je bio program tehničke pomoći Europske unije za obnovu, razvoj i stabilizaciju namijenjen Albaniji, Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Makedoniji i SR Jugoslaviji (Srbija i Crna Gora).
• Ožujak 2003.: Rad na Studiji izvodivosti je započeo. Europska komisija je uručila Vijeću ministara BiH upitnik sa 346 pitanja, koja su pokrivala oblast gospodarskog i političkog uređenja BiH, te ostalih oblasti, koje su relevantne za zaključivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.
• Studeni 2003.: Europska komisija je usvojila ocjenu Studije izvodivosti. Studija izvodivosti je identificirala 16 prioritetnih oblasti u kojima bi suštinski reformski napredak bio temelj

[3] Ključni datumi u odnosima BiH i EU preuzeti sa web stranice Direkcije za europske integracije BiH.

Europskoj komisiji da preporuči Vijeću Europske unije otvaranje pregovora sa BiH o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju.

• Ožujak 2004.: Vijeće Europske unije je usvojilo prvo Europsko partnerstvo s Bosnom i Hercegovinom.

• Studeni 2005.: 25. studenog 2005. u Sarajevu su službeno pokrenuti pregovori o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju.

• Siječanj 2006.: Održana Prva plenarna runda pregovora o SSP-u između EU i BiH i Prvi plenarni sastanak Praćenja procesa reformi (Reform Process Monitoring - RPM), koje zamjenjuje dotadašnje Konsultativno radno tijelo. Vijeće Europske unije je usvojilo drugo Europsko partnerstvo s Bosnom i Hercegovinom.

• Siječanj 2007.: Uspostavljen Instrument pretpristupne pomoći (Instrument for Pre-accession Assistance - IPA), namijenjen za sve pretpristupne aktivnosti, koje financira Europska komisija.

• Veljača 2008.: Vijeće Europske unije je usvojilo treće Europsko partnertsvo s Bosnom i Hercegovinom.

• Studeni 2007.: Okončani tehnički pregovori o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju, a parafiranje i potpisivanje zavisi od ispunjenja političkih uvjeta.

• Prosinac 2007.: 04. prosinca 2007. parafiran Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju.

• Veljača 2008.: 20. veljače 2008. potpisan Okvirni sporazum o pravilima suradnje za provedbu financijske podrške Europske komisije BiH u okviru Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA).

• Lipanj 2008. : 16. lipnja 2008. potpisan Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju.

• Srpanj 2008.: 01. srpnja stupio na snagu Privremeni sporazum o trgovini i trgovinskim pitanjima.

• Studeni 2008.: Održan prvi sastanak Privremenog odbora za stabilizaciju i pridruživanje, kao najvišeg tijela u okviru procesu stabilizacije i pridruživanja, čiji je temeljni zadatak (zajedno sa šest privremenih pododbora), praćenje ispunjenja obveza Privremenog sporazuma.

• Lipanj 2011.: Održan prvi sastanak Struktuiranog dijaloga o pravosuđu između Bosne i Hercegovine i Europske unije.

• Lipanj 2012.: 27. lipnja 2012. održan je 1. sastanak Dijaloga na visokoj razini o procesu pristupanja BiH, kada je uručena Mapa puta za zahtjev za članstvo BiH u EU. Drugi sastanak je održan u studenom 2012. godine.

• 01. srpnja 2013.: – Republika Hrvatska postaje 28. članica EU, a Bosna i Hercegovina po prvi put ima granicu sa jednom državom članicom Europske unije.

• Siječanj 2014.: – Europska unija je uspostavila novi Instrument pretpristupne pomoći IPA II za razdoblje 2014 – 2020.

• 01. lipnja 2015.: – Stupio na snagu Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između EU i

Bosne i Hercegovine.

• 15. veljače 2016.: - Sukladno članku 49. Ugovora o Europskoj uniji, BiH je u okviru nizozemskog predsjedanja Vijećem EU podnijela formalni „zahtjev za članstvo u EU“.

• 20. rujan 2016..: - Vijeće Europske unije pozvalo Europsku komisiju da pripremi mišljenje o Zahtjevu Bosne i Hercegovine za članstvo u Europskoj uniji.

AKTIVNOSTI ZASTUPNIKA/ZASTUPNICA PSBIH

U promatranom devetomjesečnom razdoblju (01.01.-30.09.2016.), održano je 17 zasjedanja Zastupničkog doma PSBiH, od čega su na svega 4 zasjedanja bili nazočni svi zastupnici/zastupnice ovog Doma.

Ukupno 19 zastupnika/zastupnica nazočili su svim održanim zasjedanjima Zastupničkog Doma, 13 zastupnika/zastupnica nije nazočilo jednom od 17 održanih zasjedanja, 5 zastupnika/zastupnica nije nazočilo na dva od 17 održanih zasjedanja, dok 5 zastupnica/zastupnika nisu nazočili na tri ili više zasjedanja od ukupno 17 održanih.

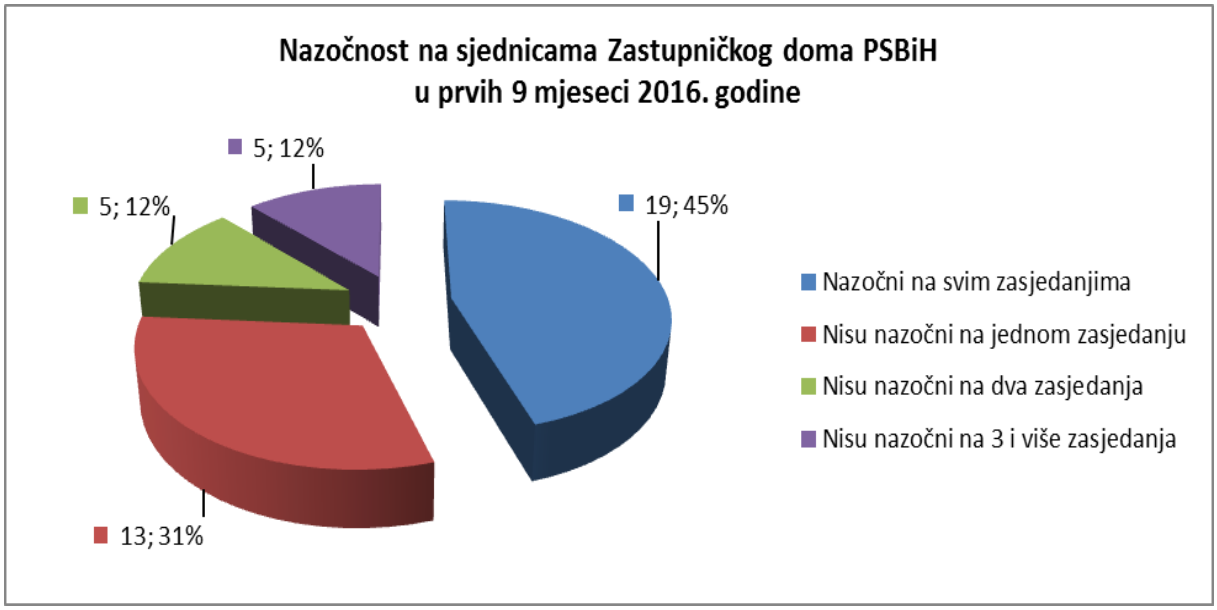

Grafikon 14

Evidentirano je ukupno 40 najavljenih izostanaka sa održanih zasjedanja ovog Doma (17) od strane 23 zastupnice/zastupnika Zastupničkog doma PSBiH (nije bilo nenajavljenih izostanaka), uz napomenu da su najviše izostanaka imali zastupnici Saša Magazinović, SDPBiH – 6 najavljenih izostanaka, te Momčilo Novaković, DP, Miroslav Milovanović, SNSD, Staša Košarac, SNSD i zastupnica Milica Marković, SNSD, koji su imali po 3 najavljena izostanka sa ukupno 17 održanih zasjedanja ovog Doma u prvih 9 mjeseci 2016. godine.

Tabela 4: Nazočnost zastupnica/zastupnika Zastupničkog doma PSBiH na plenarnim zasjedanjima ovog Doma u razdoblju od 01.01.- 30.09.2016. godine.

Kao i proteklih godina, i dalje je aktualno pitanje, o kojem CCI već duže vrijeme govori, a vezano je za preciznije definiranje opravdanog odsustva sa plenarnih sjednica Doma, pa CCI i dalje predlaže, s ciljem podizanja individualne odgovornosti zastupnika/izaslanika oba doma PSBiH, da se poslovnički precizno definiraju opravdani i neopravdani izostanci i nazočnost zastupnica/zastupnika plenarnim sjednicama, zatim način njihovog pravdanja i najavljivanja, uz prijedlog da se izostanci zastupnica/zastupnika PSBiH vežu za plaće, zastupničke paušale ili druge vidove financijskih naknada koje ostvaruju zastupnici/izaslanici PSBiH.

CCI smatra da bi i takve, često nepopularne mjere, dodatno utjecale na sve zastupnike/izaslanike PSBiH da redovito sudjeluju u radu plenarnih sjednica oba doma PSBiH, ali i sjednica povjerenstava oba doma PSBiH, čime bi se izbjegla "opasnost" da se na momente prekidaju plenarne sjednice Zastupničkog doma PSBiH, jer u dvorani ne bude kvoruma ili da se otkazuju sjednice određenih povjerenstava zbog nedostatka kvoruma. To je nedopustivo, s obzirom da je nazočnost na plenarnim sjednicama, te u radu povjerenstava, jedna od temeljnih dužnosti i obveza svih zastupnika/izaslanika oba doma PSBiH.

Naime, dosadašnji način najavljivanja izostanaka sa sjednica, uglavnom telefonski, i bez preciznog obrazloženja, ne predstavlja odgovorno ponašanje niti za instituciju, niti za zastupnika/zastupnicu, misleći pritom na sve instiucije vlasti, koje nemaju jasne i transparentne kontrolne mehanizme, kada je u pitanju sudjelovanje zastupnica/zastupnika na plenarnim sjednicama, ali i sjednicama radnih tijela, što je iznimno značajno za efikasniji rad institucije, jer od kvalitetne pripreme i ishoda održanih sjednica povjerenstava, na određeni način ovisi i efikasnost rada plenarnih sjednica oba doma Parlamentarne skupštine BiH.

Također, 3 izaslanika/izaslanice Doma naroda PSBiH su imali 11 izostanaka sa deset održanih plenarnih sjednica ovog Doma u razdoblju od 01.01– 30.09.2016. godine, uz napomenu da su svi izaslanici/izaslanice Doma naroda PSBiH sudjelovali na 2 održane plenarne sjednice u navedenom devetomjesečnom razdoblju. Najviše najavljenih izostanaka sa održanih sjednica imao je Fahrudin Radončić, SBB – 8 izostanaka, zbog određenih sudskih procesa na Sudu BiH.

Izaslnik/Izaslanica	Politička stranka	Ukupno zasjedanja	Prisutan	Najavljeno odsutan	Nenajavljeno odsutan
Darko Babalj	SDS	10	10	0	0
Bariša Čolak	HDZ BiH	10	10	0	0
Zdenka Džambas	HDZ BiH	10	10	0	0
Halid Genjac	SDA	10	10	0	0
Sead Kadić	SDA	10	10	0	0
Mario Karamatić	HSS/HNS	10	10	0	0
Sredoje Nović	SNSD	10	10	0	0

Sifet Podžić	DF	10	10	0	0
Nebojša Radmanović	SNSD	10	8	2	0
Farudin Radončić	SBB	10	2	8	0
Martin Raguž	HDZ 1990	10	10	0	0
Dragutin Rodić					

8.	Mladen Bosić	SDS	3			3	17		7	4	34
9.	Safer Demirović	SDA		4			11				15
10.	Šefik Džaferović	SDA	1	3		3	30	1	10	3	51
11.	Jasmin Emrić	A-SDA		4	1		10		1	2	18
12.	Amir Fazlić	SDA	2	5			11		3	3	24
13.	Maja Gasal-Vražalica	DF	1	15	2	2	43	1	17	1	82
14.	Mirsad Isaković	SBB		3		2	16		3	1	25
15.	Nermina Kapetanović	SDA		4	1		19		3		27
16.	Željko Komšić	DF	1			2	8		3		14
17.	Staša Košarac	SNSD	2	1		1	16		10	3	33
18.	Predrag Kožul	HDZ BiH	1	3			22		9		35
19.	Đorđo Krčmar	SDS	2				4				6
20.	Borjana Krišto	HDZ BiH	3	3		3	23		6	4	42
21.	Nenad Lalić	SDS	2				6				8
22.	Nikola Lovrinović	HDZ BiH		10		6	69		18	15	118
23.	Saša Magazinović	SDP	1	7	1	2	26		7	2	46
24.	Dušanka Majkić	SNSD	2	9	1		58		17	10	97
25.	Milica Marković	SNSD	2				15		16	2	35
26.	Šemsudin Mehmedović	SDA	1	1		4	22	1	1		30
27.	Mirsad Mešić	SDP	4	4	1	2	14	1	6	1	33
28.	Miroslav Milovanović	SNSD	2	2			4			1	9
29.	Momčilo Novaković	NDP	2	2		1	33		17	4	59
30.	Aleksandra Pandurević	SDS	2	9			28		32	6	77
31.	Lazar Prodanović	SNSD	4	1			22		12	2	41
32.	Hazim Rančić	SDA	2	4			13	1	10		30
33.	Asim Sarajlić	SDA					6				6
34.	Senad Šepić	SDA		22	16	5	37		16	5	101
35.	Fehim Škaljić	SBB		1			9		1	1	12
36.	Salko Sokolović	SDA	1	9		4	15		3		32
37.	Nikola Špirić	SNSD	2	1			13		5	1	22
38.	Monika Tomić	HDZ BiH		1	1		7		2		11
39.	Hanka Vajzović	DF		5	1		29	1	7		43
40.	Jovan Vukovljak	DNS	2				3			1	6
41.	Diana Zelenika	HDZ 1990		3			12				15
42.	Mirsad Đonlagić	SBB	3	11	1		26	1	3	2	47

		Ukupno	**58**	**209**	**42**	**48**	**910**	**16**	**355**	**93**	**1731**

Tabela 6.: Pregled aktivnosti zastupnica/zastupnika ZDPSBiH u razdoblju 01.01-30.09.2016. godine

Najviše zastupničkih pitanja i inicijativa u Zastupničkom domu PS BiH, u promatranom devetomjesečnom razdoblju, postavili su ili pokrenuli zastupnici Denis Bećirović, SDP i Senad Šepić, SDA – postavili su, odnosno pokrenuli po 38 zastupničkih pitanja i inicijativa, Damir Arnaut, SBB - 30, Maja Gasal Vražalica, DF – 17 i Mirsad Đonlagić, SBB – 12, dok 7 zastupnica/zastupnika ovog Doma nisu postavili nijedno pitanje, niti pokrenuli nijednu zastupničku inicijativu, a to su: Nenad Lalić, SDS, Asim Sarajlić, SDA, Mladen Bosić, SDS, Đorđo Krčmar, SDS, Jovan Vukovljak, DNS, Željko Komšić, DF, Milica Marković, SNSD[4].

Najviše pitanja u Domu naroda PS BiH, u promatranom razdoblju, postavili su izaslanici/ izaslanice: Mario Karamatić, HSS - 4, Ljilja Zovko, HDZ BiH - 3, Dragutin Rodić, DNS - 3. Nijedan izaslanik/izaslanica u Domu naroda PSBiH tijekom prvih 9 mjeseci 2016. godine nisu pokrenuli određenu inicijativu, dok nijedno izaslaničko pitanje tijekom navedenog razdoblja nisu postavili izaslanici/ izaslanice Doma naroda: Halid Genjac, SDA, Zdenka Džambas, HDZ BiH, Ognjen Tadić, SDS, Safet Softić, SDA, Bariša Čolak, HDZ BiH, Nebojša Radmanović, SNSD, Darko Babalj, SDS, Sead Kadić, SDA, Fahrudin Radončić, SBB.

Zastupnici/zastupnice Zastupničkog doma PSBiH koji su diskutirali po najvećem broju točki dnevnog reda, u promatranom devetomjesečnom razdoblju su: Nikola Lovrinović, HDZ BiH - 69, Zaim Backović, BPS - 66, Dušanka Majkić, SNSD - 58, Damir Arnaut, SBB - 55, Denis Bećirović, SDP – 47, dok je najveći broj replika imao zastupnik Senad Šepić, SDA – 37, Aleksandra Pandurević, SDS – 32, Zaim Backović, BPS – 30, Hanka Vajzović, DF – 29 i Damir Arnaut, SBBBiH – 28.

Izaslanici/izaslanice koj su diskutirali po najvećem broju točki dnevnog reda, u promatranom razdoblju su: Halid Genjac, SDA - 38, Mario Karamatić, HSS - 30, Martin Raguž, HDZ 1990 - 24, Ognjen Tadić, SDS - 15, Ljilja Zovko, HDZ BiH – 14, dok je najveći broj replika imao izaslanik Nebojša Radmanović, SNSD – 9, Ognjen Tadić, SDS – 8, Martin Raguž, HDZ1990 – 8, Halid Genjac, SDA – 6 i Mario Karamatić, HSS – 6.

Posebno ističemo da su 30 zastupnica/zastupnika Zastupničkog doma PSBiH i 3 izaslanika/izaslanice Doma naroda PSBiH, računajući i jednog zastupnika iz prošlog saziva PSBiH (Milorad Živković, SNSD) bili predlagatelji ukupno 28 zakonskih prijedloga u razdoblju od 01.01.–30.09.2016. godine, dok su povjerenstva oba doma PSBiH

[4] Ukoliko su u pisanoj formi postavljena još neka zastupnička pitanja ili pokrenute inicijative u oba doma Parlamentarne skupštine BiH u razdoblju koje obuhvaća ovo monitoring izvješće (01.01.-30.09.2016.), a koja, eventualno, nisu uvrštena u devetomjesečno izvješće, takva pitanja i inicijative će, uz dodatno obrazloženje, biti uvrštena u godišnje monitoring izvješće za PSBiH za 2016. godinu.

predlagatelji ukupno 3 zakonska prijedloga, što znači da je skoro polovica zakona koji su bili u proceduri PSBiH predloženo od strane zastupnika/zastupnica/izaslanika/izaslanica i povjerenstava oba doma PSBiH – ukupno 31 zakon (47,7%), dok je Vijeće ministara BiH bilo predlagatelj 34 zakona (52,3%), koji su bili u proceduri od 01.01.- 30.09.2016. godine.

Rbr	Izaslanik /izaslanica	Polit. stran.	Predl. zakona	Diskusija	P. I.	Amand	Replika	Zaključak	Zastpit.	Inicijative	Ukupno
1.	Darko Babalj	SDS		7			1	1			9
2.	Bariša Čolak	HDZ BiH		5			1	1			7
3.	Zdenka Džambas	HDZ BiH		6							6
4.	Halid Genjac	SDA		38		1	6	4			49
5.	Sead Kadić	SDA		3							3
6.	Mario Karamatić	HSS	4	30			6	3	4		47
7.	Sredoje Nović	SNSD	2	10		4			2		18
8.	Sifet Podžić	DF		12		1		1	2		16
9.	Nebojša Radmanović	SNSD		9			9				18
10.	Fahrudin Radončić	SBB									0
11.	Martin Raguž	HDZ 1990		24	1		8	2	1		36
12.	Dragutin Rodić	DNS		9			2		3		14
13.	Safet Softić	SDA		4			2				6
14.	Ognjen Tadić	SDS		15			8	1			24
15.	Ljilja Zovko	HDZ BiH	1	14				2	3		20
		Ukupn	**7**	**186**	**1**	**6**	**43**	**15**	**15**	**0**	**273**

Tabela 7: Pregled aktivnosti zastupnica/zastupnika DNPSBiH u razdoblju od 01.01.- 30.09.2016.g.

Iz prethodne tabele je vidljivo da su tri izaslanika/izaslanice Doma naroda PSBiH bili kreatori i predlagatelji ukupno 7 zakonskih prijedloga i to: Mario Karamatić, HSSBiH/HNS – 4 zakonska prijedloga, Sredoje Nović, SNSD – 2 zakona, te izaslanica Ljilja Zovko, HDZBiH – 1 zakon.

PRIMANJA ZASTUPNIKA I IZASLANIKA PS BiH

Tijekom prvih 9 mjeseci 2016. godine, nisu izmijenjani akti Parlamentarne skupštine BiH iz nadležnosti Administrativnog povjerenstva PSBiH, što znači da je osnovica za obračun plaća u institucijama BiH i dalje 475,69 KM, zastupnički paušal za bh. parlamentarce iznosi 713,54 KM, naknada za odvojeni život je 300 KM, topli obrok iznosi 6,00 KM za jedan radni dan, s tim da regres u iznosu od 300,00 KM primaju samo uposlenici u državnim institucijama, koji imaju koeficijent za plaće ispod 4,2, dok su profesionalno angažirani zastupnici i delegati oba doma PSBiH, kao i ministrice/ministri u Vijeću ministara BiH, već nekoliko godina primali regres u iznosu od simboličnih =1,00 KM, kao što je bio slučaj i u tekućoj, 2016. godini.

Također, zaključno sa 30.09.2016. godine, u Zastupničkom domu PSBiH, od ukupno 42 člana tog Doma, 37 zastupnica/zastupnika je imalo status stalno zaposlenih, dok od 15 izaslanika/izaslanica Doma naroda, njih 14 imalo status stalno zaposlenih u PS BiH. U Domu naroda jedino izaslanik Dragutin Rodić (DNS) nije profesionalno angažiran, dok je u Zastupničkom domu 5 zastupnica/zastupnika, koji nemaju status stalno zaposlenih (Safer Demirović - SDA; Jasmin Emrić - A-SDA; Đorđo Krčmar - SDS; Nenad Lalić - SDS i Monika Tomić - HDZBiH), uz napomenu da svi navedeni zastupnici/zastupnice i izaslanik primaju tzv. ‘’razliku plaće’’ u odnosu na onu koju primaju u poduzećima/institucijama u kojima su uposleni.

Zaključno sa 30.09.2016. godine, pravo na smještaj u Sarajevu koristilo je 11 zastupnica/zastupnika Zastupničkog doma i 5 izaslanika/izaslanica Doma naroda PSBiH, uz napomenu da navedeno pravo mogu koristiti svi zastupnici/zastupnice/izaslanici oba doma PSBiH, koji podnesu zahtjev za naknadu troškova za smještaj, ukoliko je njihovo mjesto prebivališta udaljeno najmanje 80 km od Sarajeva, koje je sjedište Parlamentarne skupštine BiH. A naknadu za odvojeni život, koja iznosi =300,00 KM mjesečno, zaključno sa 30.09.2016., koristilo je ukupno 15 zastupnica/zastupnika Zastupničkog doma PSBiH, te 4 izaslanika/izaslanice Doma naroda PSBiH.

Dakle, na temelju dostupnih podataka nadležnih službi PSBiH, kao i web stranice PSBiH, ukupna primanja zastupnika i izaslanika PSBiH, računajući da zastupnički paušal primaju svi zastupnice/zastupnice/izaslanici, neovisno od njihovog radnopravnog statusa, uz naknadu za smještaj, odvojeni život, prijevoz, te topli obrok, i dalje se kreću u rasponu od 4.800,00 KM do 6.500,00 KM, s tim da najviša primanja imaju zastupnici/izaslanici oba doma PSBiH, koji imaju najviše godina radnog staža, jer po osnovu tzv. "minulog rada" njihove plaće se mogu uvećati do max 20%, te bh.parlamentarci koji koriste odvojeni život i smještaj, kao i prijevoz na posao.

CCI smatra iznimno važnim i ukidanje plaćanja rada bh. parlamentaraca u tzv. "ad-hoc" ili privremenim povjerenstavima PSBiH za vrijeme radnog vremena, što je višegodišnja preporuka CCI-a iz monitoring izvješća za PSBiH, s obzirom da se sjednice tih povjerenstava, uglavnom, održavaju u radno vrijeme i sastavni su dio redovitih poslova/aktivnosti zastupnika/izaslanika oba doma PSBiH, kao i ograničenje plaćanja rada u nadzornim odborima, upravnim odborima, povjerenstvima za sjednice koje se održavaju izvan radnog vremena na 475 KM mjesečno, što je osnovica za plaće u institucijama Bosne i Hercegovine.

Dodatne uštede u Proračunu institucija BiH, svakako će biti i nakon ukidanja tzv. "bijelog kruha", jer su "izabrani dužnosnici i nositelji funkcija nakon prestanka javne funkcije imali pravo na naknadu za produženje radnopravnog statusa, dok ne steknu radnopravni status kod drugog subjekta ili ne ispune uvjete za mirovinu, a najduže godinu dana počevši od dana prestanka javne funkcije". Dakle, svi zastupnici/izaslanici oba doma PSBiH, koji su podnijeli

zahtjev nakon isteka mandata, imali su pravo na punu plaću 12. mjeseci (tzv. "Bijeli kruh"), što im je donosilo dodatnu godišnju zaradu, nakon isteka mandata, od cca 40.000 - 50.000 KM.

Kada je u pitanju zastupnički paušal, Odlukom o načinu obračuna plaća i ostalih materijalnih prava zastupnika i izaslanika PSBiH, za obavljanje zastupničke i izaslaničke dužnosti, pripada im "mjesečni paušal", koji se obračunava u visini 1,5 osnovice plaće, koja je utvrđena Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH i iznosi 713,54 KM (od 01.05.2012.), te ga primaju svi zastupnici/izaslanici PSBiH, neovisno od njihovog radno-pravnog statusa. CCI predlaže da se razmotri prijedlog za preispitivanje i definiranje svrhe zastupničkog paušala, uz otvoranje mogućnosti za ukidanje ove naknade zastupnicima/izaslanicima PSBiH, koji imaju profesionalni radni angažman u Parlamentarnoj skupštini BiH (51 od ukupno 57), što je bio i prijedlog određenih zastupnika bivšeg saziva Zastupničkog doma PSBiH, o kojem se treba izjasniti Administrativno povjerenstvo PSBiH, i donijeti određene zaključke u tom kontekstu.

Također, Parlamentarna skupština BiH, odnosno Dom naroda PSBiH, još uvijek, nije usvojio Amandman II na Ustav BiH, koji znači brisanje stavka 2., članka IX Ustava BiH, kojim se onemogućava smanjenje naknada za dužnosnike koji obnašaju funkcije u državnim institucijama, što je godinama služilo bh. parlamentarcima kao ‘’alibi’’ da ne smanjuju svoje visoke plaće, iako su, unatoč navedenoj odredbi Ustava BiH, plaće zastupnika i delegata PSBiH (i drugih dužnosnika na državnoj razini) umanjene za 4,5% počev od 01.05. 2012. godine, a u ovom sazivu PSBiH ukinute su i određene ranije ‘’beneficije’’ (pravo na 12 punih plaća nakon isteka mandata ili tzv. ‘’Bijeli kruh’’, ukinuto plaćanje rada u nadzornim odborima, upravnim odborima, povjerenstvima za vrijeme radnog vremena, a plaćanje rada izvan radnog vremena ograničeno je na 475 KM mjesečno, što je osnovica za plaće u institucijama BiH…).

- **PREGLED ODREĐENIH PRAVA KOJA IMAJU ZASTUPNICI/IZASLANICI PS BIH:**

Osnovica za plaće zastupnicima/delegatima i dalje iznosi =475,69 KM.

Koeficijent za obračun zastupničkih/izaslaničkih plaća oba doma PSBiH je 8,4, za predsjednike radnih tijela (povjerenstava), te predsjednike klubova stranaka u Zastupničkom domu i Klubova naroda u Domu naroda, iznosi 8,5. Za predsjedatelje i zamjenika predsjedatelja oba doma PSBiH, koeficijent je 8,7 i isti se množi sa osnovicom za plaće u iznosu od =475,69 KM, što daje iznos osnovne plaće zastupnika/izaslanika PSBiH (cca 4.000,00 KM, ovisno od funkcije unutar PSBiH).

Svaka puna godina radnog staža zastupnika/delegata PSBiH donosi povećanje plaće za dodatnih 0,5%, s tim da ukupno povećnje mjesečne plaće, po tom osnovu, ne može biti veće od maksimalno 20%.

Svim zastupnicima/izaslanicima oba doma PSBiH, neovisno od njihovog radno-pravnog statusa u Parlamentarnoj skupštini BiH, pripada pravo na zastupnički paušal, koji je do 01.05.2012. godine umanjen za 4,5% i sada iznosi =713,54 KM (ovaj

iznos se dobije tako što se osnovica za plaće u iznosu od =475,69 KM pomnoži sa koeficijentom 1,50, što daje iznos zastupničkog paušala od =713,54 KM).

Zastupnik odnosno izaslanik koji nije u stalnom radnom odnosu u PSBiH, ima pravo na razliku plaće, ukoliko mu je plaća manja u matičnoj organizaciji (instituciji) u kojoj je stalno uposlen. Razlika plaće isplaćuje se na temelju potvrde o visini zarade za svaki mjesec posebno (ovu mogućnost koristi 6 zastupnika/izaslanika oba doma PSBiH).

Zastupnicima/izaslanicima PSBiH, koji su u stalnom radnom odnosu u PSBiH, a koji imaju prebivalište udaljeno najmanje 80 km od Sarajeva, pripada pravo na naknadu za smještaj u visini 475,69 KM (ovo pravo koristi 16 zastupnika/izaslanika PSBiH).

Zastupnicima/izaslanicima PSBiH koji su na profesionalnom radu u Parlamentarnoj skupštini BiH, a koji imaju prebivalište udaljeno najmanje 80 km (ranije 50 km), ranije je pripadalo pravo na naknadu za odvojeni život od obitelji u iznosu od =300,00 KM mjesečno, uz napomenu da oni koji ne koriste pravo na odvojeni život, imaju pravo na naknadu troškova uporabe osobnog vozila u visini 20% od cijene litre benzina (95 oct) po prijeđenom km, s tim što predsjedatelji povjerenstava i klubova oba doma PSBiH imaju pravo na angažiranje vozača za vrijeme obnašanja tih dužnosti;

Pravo na topli obrok imaju zastupnici i izaslanici PSBiH koji su profesionalno uposleni Parlamentu BiH i isti od 01.05.2012. godine, iznosi =6,00 KM po radnom danu;

Pravo na regres utvrđeno je Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH i ranijih godina je iznosio =586,00 KM, ali od 01.05.2012., za sve koji imaju koeficijent ispod 4,2 iznosi =300,00 KM, dok je profesionalno angažiranim zastupnicima/ izaslanicima oba doma PSBiH isplaćivan regres u iznosu od simboličnih =1,00 KM;

Članovi Kolegija oba doma PSBiH, imaju pravo na naknadu troškova za korištenje mobilnih telefona u iznosu do =1.000,00 KM mjesečno, dok predsjedatelji povjerenstava, te predsjedatelji klubova PSBiH, imaju pravo na naknadu troškova za mobitel u iznosu do max 150,00 KM. Zastupnici/izaslanici oba doma Parlamentarne skupštine BiH, nemaju pravo na naknadu troškova za korištenje mobilnog telefona;

Ranije je zastupnicima/izaslanicima PSBiH za rad u tzv. ‘’ad-hoc’’ ili privremenim povjerenstvima za članstvo u jednom povjerenstvu isplaćivano po 475,69 KM mjesečno, ali nakon usvajanja Zakona o dopunama Zakona o plaćama i naknadama u PSBiH, za sjednice svih povjerenstava koje se održavaju u radno vrijeme, ukinuto plaćanje, jer je to sastavni dio redovitih poslova/aktivnosti zastupnika/izaslanika oba doma PSBiH, dok je ograničeno plaćanja rada u nadzornim odborima, upravnim odborima, povjerenstvima za sjednice koje se održavaju izvan radnog vremena na max 475 KM mjesečno, što je osnovica za plaće u institucijama Bosne i Hercgeovine;

Pravo na troškove reprezentacije određeno je Pravilnikom o načinu i uvjetima korištenja internih i eksternih usluga - reprezentacije, ptt usluga, službenih putovanja, službenih vozila, službene odjeće, tiska i stručne literature u PSBiH od 25. 05. 2007.

godine, prema kojoj predsjedatelji i zamjenici predsjedatelja imaju pravo na iznos do 500,00 KM za osobne - eksterne (računi) i do 500,00 KM za interne reprezentacije. Predsjedatelji povjerenstava i klubova imaju pravo na iznos do 200,00 KM za internu reprezentaciju, dok zastupnici/delegati PSBiH nemaju pravo na tzv. reprezentaciju.

TRANSPARENTNOST RADA PSBiH

Nije bilo promjena u odnosu na prethodno razdoblje kada je transparentnost PS BiH u pitanju, što znači da je ovaj segment rada Parlamentarne skupštine BiH kontinuirano na zavidnoj razini, uz sadržajnu web stranicu PSBiH, koja svojom funkcionalnošću, količinom raspoloživih podataka i redovitosti ažuriranja, predstavlja odličan primjer drugim institucijama vlasti u BiH (i šire), koje žele unaprijediti rad u tom kontekstu i učiniti ga još transparentnijim.

Dakle, na web stranici PSBiH se nalaze kontakti Službe za odnose sa javnošću, kao i e-mail adrese zastupnika/delegata PSBiH, te kontakti svih povjerenstava oba doma PSBiH, kao i nadležnih stručnih službi oba doma Parlamentarne skupštine BiH i Zajedničke službe PSBiH.

I dalje se redovito objavljuju „najave sjednica", u pravilu 7-10 dana prije održavanja istih, uz objavljivanje neophodnih informacija za određenu plenarnu sjednicu oba doma PSBiH, s tim da najava sjednica po Domovima, obuhvaća dnevni red istih, kao i tekst zakonskih prijedloga i svih drugih predloženih točki, sa predlagateljima io datumima dostavljanja u proceduru.

Nadalje, na web stranicu se redovito postavljaju i priopćenja za javnost, izvješća sa održanih sjednica, odnosno informacije o statusu razmatranih mjera na određenoj plenarnoj sjednici PSBiH, a ista sadrži i arhivsku građu (dokumenta) sa održanih sjednica oba doma PS BiH u proteklim mandatima. Na web stranici PSBiH dostupni su zapisnici i stenogrami sa održanh sjednica. Također, plenarne sjednice domova Parlamentarne skupštine BiH digitalno se snimaju od 22.5.2007. godine (audo snimak održanih sjednica se objavljuje na web stranici), a njihovo izravno praćenje posredstvom web prezentacije dostupno je javnosti od 20.2.2008. godine. Spomenuti sustav za digitalno snimanje i prijenos plenarnih sjednica oba doma PSBiH donacija je Veleposlanstva SAD-a u BiH, koju je implementirala Misija OESS-a u BiH.

Kao posebno značajno, što svakako vrijedi istaknuti, što nema većina drugih vlada i parlamenta u BiH, je mogućnost da se kroz objavu listinga o glasanju zastupnika/delegata PSBiH na web stranici prati i pojedinačno (individualno) glasanje svih zastupnika/delegata oba doma PSBiH, koje se postavlja nekoliko dana nakon održanih plenarnih sjednica, što itekako pozitivno utječe na ukupnu transparentnost rada najvišeg organa zakonodavne vlasti

BiH i omogućuje zainteresiranim građanima da dobiju informacije o individualnom glasanju svih zastupnika/izaslanika PSBiH za određene zakone, strategije, sporazume, imenovanja, izvješća, odluke i dr., što je bila i jedna od preporuka CCI-a, koja datira još iz 2009. godine.

Također, od početka mandata aktualanog saziva PSBiH, sukladno članku 171. Poslovnika Zastupničkog doma, te članku 155. Poslovnika Doma naroda PSBiH, zastupnici/izaslanici oba doma PSBiH mogu usmeno postavljati pitanja članovima Vijeća ministara BiH, na početku svake prve sjednice oba doma PSBiH u mjesecu, a prije rasprave o dnevnom redu, uz izravan televizijski prijenos putem javnog TV servisa (BHT1). Na taj način se omogućilo zainteresiranoj javnosti da izravno prati postavljanje zastupničkih pitanja članovima Vijeća ministara BiH, kao i odgovore na postavljena pitanja o strane ministrica/ministara u Vijeću ministara BiH, računajući i predsjedatelja Vijeća ministara BiH, što je, svakako, pozitivan iskorak u odnosu na raniju situaciju, uz činjenicu da je Parlamentarna skupština BiH jedina u regiji, čije se plenarne sjednice, uglavnom, ne prenose izravno putem javnog TV servisa.

Kada je u pitanju objavljivanje planova javnih rasprava i informacija o zaključcima sa provedenih javnih rasprava, sa akcentom na proces pripreme određenih zakona, strategija i odluka, te mogućnosti uključivanja zainteresiranih organizacija/institucija/građana u izradu istih, na web stranici Parlamentarne skupštine BiH se obavljuju najave planiranih javnih rasprava, kao i temeljito izvješće sa istih, odnosno transkript održanih javnih rasprava[5].

Na kraju, treba istaknuti je da Bijela dvorana PSBiH, u kojoj se održavaju sjednice Zastupničkog doma, od listopada 2015. godine, ima instaliranu IT opremu i aplikativni softver za održavanje e-sjednica, s tim da su nabavka spomenute opreme i razvijanje aplikativnog softvera, financirani sredstvima za pretpristupnu podršku BiH od strane Europske unije.

ZAKLJUČCI I PREPORUKE

KONAČNO JE USUGLAŠEN I USVOJEN EFIKASAN MEHANIZAM KOORDINACIJE NA EUROPSKOM PUTU BOSNE I HERCEGOVINE, ŠTO JE MJESECIMA BILA JEDNA OD KLJUČNIH PREPREKA ZA BRŽU PROVEDBU REFORMI NA EUROPSKOM PUTU BIH.

Preporuka: Lideri političkih stranaka, koje su preuzele odgovornost za obnašanje vlasti u mandatnom razdoblju 2014.-2018., i koje su se složile oko neophodnosti žurne provedbe reformi na tragu ‘’europske inicijative’’, SSP-a i ‘’Reformske agende’’, trebaju riješiti sve nesuglasice i pokazati znatno više energije i spremnosti da se suoče sa narednim izazovima,

[5] Između ostalog, na web stranici PSBiH nedavno je najavljena Javna rasprava o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama sigurnosti prometa na putevima u BiH, u organizaciji Povjerenstva za promet i komunikacije Zastupničkog doma PSBiH, koja je održana, 06.10.2016. g.

kako bi Bosnu i Hercegovinu što brže približili euroatalanskim integracijama, te stvorili pozitivan ambijent za poboljšanje životnog standarda građana BiH.

BOSNA I HERCEGOVINA, JOŠ UVIJEK, NEMA "PROGRAM INTEGRIRANJA BIH U EU", KOJI BI JASNO DEFINIRAO TKO, KADA I ŠTO RADI NA EUROPSKOM PUTU, I TKO PREUZMA ODGOVORNOST ZA PROCJENU TROŠKOVA I SVE SEGMENTE TOG PUTA.

Preporuka: Nakon usuglašavanja i usvajanja "mehanizma koordinacije" na europskom putu BiH, Parlamentarna skupština BiH i Vijeće ministara BiH, u suradnji sa Direkcijom za europske integracije i drugim institucijama, trebaju kreirati i donijeti ‘’Program integriranja BiH u EU’’, koji je jedan od najvažnijih dokumenata na tom putu, koji daje pregled preuzetih obveza, dinamiku realizacije svih segmenata koji su uključeni u proces, plan usklađivanja domaćeg sa zakonodavstvom EU, te procjenu troškova realizacije spomenutog programa.

KAŠNJENJE PRILIKOM USVAJANJA ORIJENTACIJSKIH PLANOVA RADA ZA 2016. GODINU OBA DOMA PSBIH, TE RAD PO "AD-HOC" PRINCIPU TIJEKOM I KVARTALA UTJECALO JE I NA EFIKASNOST RADA PSBIH U PRVIH 9 MJESECI 2016. GODINE.

Preporuka: PSBiH treba sve učiniti da što prije kreira i blagovremeno, do kraja 2016., usvoji godišnje planove rada za narednu, 2017. godinu, kako ne bi i narednu, 2017. godinu otpočela sa radom po tzv. "ad-hoc" principu, što nije i ne bi trebala biti odlika rada najvišeg organa zakonodavne vlasti BiH, niti bilo koje druge institucije vlasti u našoj zemlji. Dakle, PSBiH treba sve poduzeti (uključujući i dopune postojećih poslovnika, ukoliko je to potrebno) da se njihov rad odvija po kvalitetno kreiranim i blagovremeno usvojenim planskim dokumentima, koji će se kreirati i usvojiti do kraja kalendarske za narednu godinu.

U PRVIH 9 MJESECI 2016. GODINE PSBIH JE IMALA GOTOVO IDENTIČAN BROJ USVOJENIH I ODBIJENIH ZAKONA, ŠTO JE NASTAVAK LOŠE PRAKSE DA SE ODBIJA IZNIMNO VELIKI BROJ ZAKONA.

Preporuka: Političke stranke u BiH, koje su preuzele odgovornost za obnašanje vlasti u mandatnom razdoblju 2014.-2018., godine, rukovodstva oba doma PSBiH, te svi zatsupnici/zastupnice, trebaju preuzeti punu odgovornost za realizaciju vlastitih planova rada, posebno na planu zakonodavnih aktivnosti, kao primarne obveze Parlamentarne skupštine BiH, jer je dosadašnja realizacija dosta loša, s obzirom da je zaključno sa 30.09.2016. godine, bilo usvojeno cca ¼ zakona od broja planiranih za 2016. godinu.

ZBOG NEPROVEDBE PREUZETIH MEĐUNARODNIH OBVEZA, DISKRIMINACIJA GRAĐANA NAŠE ZEMLJE, NA NACIONALNOJ OSNOVI, I DALJE SE NASTAVLJA.

Preporuka: S obzirom da je Europska komisija pozvana da pri pripremi mišljenja o Zahtjevu za članstvo BiH u EU, naročitu pozornost obrati na provedbu presude Europskog suda za ljudska prava u predmetu "Sejdić-Finci", što bi građanima Bosne i Hercegovine, koji ne pripadaju niti jednom od tri konstitutivna naroda (Bošnjaci, Srbi i Hrvati) omogućilo da se

mogu kandidirati na izborima, te obnašati dužnosti člana Predsjedništva BiH i izaslanika u Doma naroda PSBiH, vlasti naše zemlje, kao i lideri političkih stranaka koje čine "vladajuću većinu" na državnoj razini, trebaju sve učiniti da se presuda Europskog suda za ljudska prava u predmetu "Sejdić-Finci", konačno implementira, odnosno da se u Ustavu BiH izmijene diskriminatorne odredbe, te stvore pretpostavke za što skoriju dogradnju Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

JOŠ NEMA ZNAČAJNIH REZULTATA SVOJEVREMENIH IZMJENA POSLOVNIKA OBA DOMA PSBIH, KOJE OMOGUĆAVAJU USVAJANJE TZV. "EUROPSKIH ZAKONA" PO SKRAĆENOJ POSLOVNIČKOJ PROCEDURI.

Preporuka: Na temelju verificiranih izmjena u poslovnicima oba doma PSBiH, potrebno je uspostaviti znatno bolju koordinaciju rada PSBiH sa Vijećem ministara BiH, Direkcijom za europske integracije i drugim nadležnim institucijama, kako bi, koristeći pozitivna iskustva susjednih zemalja, zakonodavstvo Bosne i Hercegovine bilo, u što je moguće kraćem roku, usuglašeno sa pravnom stečevinom Europske unije. Samo kroz dostavu većeg broja zakona od strane izvršne vlasti (Vijeće ministara BiH), spomenute izmjene Poslovnika oba doma PSBiH mogu dati puni efekt u pogledu bržeg usvajanja tzv. "europskih zakona" u Parlamentarnoj skupštini BiH.

DODATAK 1 – ZAKONODAVNA AKTIVNOST PSBIH OD 01.01.- 30.09.2016. GODINE:

- **POPIS USVOJENIH ZAKONA U OBA DOMA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH U RAZDOBLJU OD 01.01- 30.09.2016. GODINE:**

1. **Zakon o azilu**
   Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
   Dostavljen u proceduru: 06.08.2015.

2. **Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o ministarstvima i drugim tijelima uprave Bosne i Hercegovine**
   Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
   Dostavljen u proceduru: 10.12.2015.

3. **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kontroli kretanja oružja i vojne opreme**
   Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
   Dostavljen u proceduru: 28.12.2015.

4. **Zakon o izmjeni Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine**
   Predlagatelj u ZD PSBiH: zastupnik Mirsad Đonlagić
   Predlagatelj u DN PSBiH: Zastupnički dom PSBiH
   Dostavljen u proceduru ZD PSBiH : 08.01.2015. i 19.01.2015.
   Dostavljen u proceduru DN PSBiH: 27.02.2015.

5. **Zakon o štrajku zaposlenih u institucijama Bosne i Hercegovine**
   Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
   Dostavljen u proceduru: 13.11.2015. i 10.12.2015.

6. **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine**
   Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
   Dostavljen u proceduru: 17.12.2015. i 28.01.2016.

7. **Zakon o dopunama Zakona o odličjima Bosne i Hercegovine**
   Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
   Dostavljen u proceduru: 28.12.2015. i 16.02.2016.

8. **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o radnom vremenu, obveznim odmorima mobilnih radnika i uređajima za evidentiranje u cestovnom prijevozu**
   Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
   Dostavljen u proceduru: 24.12.2015. i 01.03.2016.

9. **Zakon o izmjeni Zakona o Javnom radiotelevizijskom sustavu Bosne i Hercegovine**
   Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
   Dostavljen u proceduru: 22.02.2016.

10. **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani diskriminacije**
    Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
    Dostavljen u proceduru: 28.01. i 04.03.2016.

11. **Zakon o kontroli vanjskotrgovinskog prometa oružja, vojne opreme i roba posebne namjene**
    Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
    Dostavljen u proceduru: 04.03.2016.

12. **Zakon o kontroli vanjskotrgovinskog prometa robe dvojne namjene**
    Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
    Dostavljen u proceduru: 04.03.2016.

13. **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o upravnom postupku**
    Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
    Dostavljen u proceduru: 21.03.2016.

14. **Zakon o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine**
    Predlagatelj u ZD PSBiH: članovi Interresorne radne skupine za izradu izmjena izbornog zakonodavstva Borjana Krišto, Hazim Rančić i Lazar Prodanović
    Predlagatelj u DN PSBiH: Zastupnički dom PSBiH
    Dostavljen u proceduru ZD PSBiH: 04.04.2016.
    Dostavljen u proceduru DNPSBiH: 27.04.2016.

15. **Zakon o dopunama Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine**
    Predlagatelj u ZD PSBiH: zastupnici Borjana Krišto, Mladen Bosić i Šefik Džaferović
    Predlagatelj u DN PSBiH: Zastupnički dom PSBiH
    Dostavljen u proceduru ZD PSBiH: 12.05.2016.
    Dostavljen u proceduru DNPSBiH: 25.05.2016.

16. **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o financiranju političkih stranaka**

Predlagatelj u ZD PSBiH: članovi Interresorne radne skupine za izradu izmjena izbornog zakonodavstva Borjana Krišto, Hazim Rančić i Lazar Prodanović
Predlagatelj u DN PSBiH: Zastupnički dom PSBiH
Dostavljen u proceduru ZDPSBiH: 04.04.2016.
Dostavljen u proceduru DN PSBiH: 25.05.2016.

17. **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti**
Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
Dostavljen u proceduru: 27.05.2016.

18. **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sportu u Bosni i Hercegovini**
Predlagatelj u ZD PSBiH: zastupnica Maja Gasal - Vražilica
Predlagatelj u DN PSBiH : Zastupnički dom PSBiH
Dostavljen u proceduru ZD PSBiH: 03.03.2016.
Dostavljen u proceduru DN PSBiH: 17.06.2016.

- **POPIS ODBIJENIH ZAKONA U OBA DOMA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH U RAZDOBLJU OD 01.01.- 30.09.2016. GODINE:**

1. **Prijedlog zakona o korištenju i upravljanju imovinom u državnoj svojini Bosne i Hercegovine**
Predlagatelj: zastupnici Šemsudin Mehmedović i Zaim Backović
Dostavljen u proceduru: 25.12.2015. i 18.01.2016.

2. **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udruženjima i zakladama Bosne i Hercegovine**
Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
Dostavljen u proceduru: 30.12.2015. i 28.01.2016.

3. **Prijedlog zakona o izmjeni i dopunama Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine**
Predlagatelj: Povjerenstvo za ostvarivanje ravnopravnosti spolova ZD PSBiH
Dostavljen u proceduru: 05.01.2016.

4. **Prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Izbornog zakona Bosne i Hercegovine**
Predlagatelj u ZDPSBiH:Povjerenstvo za ostvarivanje ravnopravnosti spolova ZD PSBiH
Dostavljen u proceduru: 17.03.2016.

5. **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Pravobraniteljstvu Bosne i Hercegovine**
Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
Dostavljen u proceduru: 19.02. i 18.03.2016.

6. **Prijedlog zakona o zabrani javnog poricanja, minimiziranja, opravdavanja ili odobravanja holokausta, zločina genocida i zločina protiv čovječnosti**
Predlagatelj: zastupnici SDP BiH Denis Bećirović, Saša Magazinović i Mirsad Mešić
Dostavljen u proceduru: 22.03.2016.

7. **Prijedlog zakona o dopuni Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine**
   Predlagatelj u DN PSBIH: izaslanica Ljilja Zovko
   Predlagatelj u ZD PSBiH : Dom naroda PSBiH
   Dostavljen u procedure DNPSBiH: 01.04.2016.
   Dostavljen u procedure ZD PSBiH: 06.04.2016.

8. **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine**
   Predlagatelj u ZD PSBiH : zastupnici Mirsad Mešić i Damir Bećirović
   Dostavljen u proceduru: 14.04.2016.

9. **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine**
   Predlagatelj u ZD PSBiH: zastupnica Borjana Krišto
   Dostavljen u proceduru: 21.04.2016.

10. **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine**
    Predlagatelj u ZD PSBiH: zastupnici Amir Fazlić i Mirsad Đonlagić
    Dostavljen u proceduru: 25.04.2016.

11. **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine**
    Predlagatelj: zastupnici Damir Bećirović i Mirsad Mešić
    Dostavljen u proceduru: 28.04.2016.

12. **Prijedlog zakona o humanitarnim organizacijama Bosne i Hercegovine**
    Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
    Dostavljen u proceduru: 21.03.2016. i 15.04.2016.

13. **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Javnom radiotelevizijskom sustavu Bosne i Hercegovine**
    Predlagatelj: zastupnici Amir Fazlić i Mirsad Đonlagić
    Dostavljen u proceduru: 13.05.2016.

14. **Prijedlog zakona o volonterskim aktivnostima organiziranim od strane udruženja i zaklada, crkava i vjerskih zajednica i institucija Bosne i Hercegovine**
    Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
    Dostavljen u proceduru: 20.04. i 27.06.2016.

15. **Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o Javnom radiotelevizijskom sustavu Bosne i Hercegovine**
    Predlagatelj: zastupnik Mirsad Mešić
    Dostavljen u proceduru: 28.07.2016.

16. **Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o zaštiti dobrobiti životinja**
    Predlagatelj: izaslanik Mario Karamatić
    Dostavljen u proceduru: 18.07.2016.

17. **Prijedlog zakona o ombudsmanu za ljudska prava Bosne i Hercegovine**
    Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
    Dostavljen u proceduru: 28.01. i 01.03.2016.

18. **Prijedlog zakona o dopuni Zakona o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine**
    Predlagatelj: izaslanik Mario Karamatić
    Dostavljen u proceduru: 05.04.2016.

- **POPIS POVUČENIH ZAKONA U OBA DOMA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH U RAZDOBLJU OD 01.01.-30.09.2016. GODINE:**

1. **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravi**
   Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
   Dostavljen u proceduru: 22.12.2015. i 11.01.2016.

2. **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine**
   Predlagatelj u ZD PSBiH: zastupnik Željko Komšić
   Dostavljen u proceduru: 04.05.2016.

- **POPIS ZAKONSKIH PRIJEDLOGA ZA KOJE JE OBUSTAVLJENA PROCEDURA U PARLAMENTARNOJ SKUPŠTINI BIH, ZAKLJUČNO SA 30.09.2016. GODINE:**

1. **Prijedlog zakona o izmjeni Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine**
   Predlagatelj u ZD PSBiH: zastupnici Kluba SNSD-a i zastupnici Kluba SDS-a
   Dostavljen u proceduru: 17.12.2015. i 11.01.2016.

2. **Prijedlog zakona o Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine**
   Predlagatelj u ZD PSBiH: zastupnici Kluba SNSD-a i zastupnici Kluba SDS-a
   Dostavljen u proceduru u ZD PSBIH: 17.12.2015. i 11.01.2016

3. **Prijedlog zakona o izmjeni Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine**
   Predlagatelj: izaslanik Sredoje Nović
   Dostavljen u proceduru: 23.12.2015. i 26.01.2016.

4. **Prijedlog zakona o Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine**
   Predlagatelj: izaslanik Sredoje Nović
   Dostavljen u proceduru: 23.12.2015. i 26.01.2016.

5. **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnom postupku**
   Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
   Dostavljen u proceduru: 18.02.2016.

6. **Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o udruženjima i zakladama Bosne i Hercegovine**
   Predlagatelj: izaslanik Mario Karamatić
   Dostavljen u proceduru: 24.02.2016.

7. **Prijedlog okvirnog zakona o liječenju neplodnosti biomedicinski potpomognutom oplodnjom**

Predlagatelj u ZD PSBiH:Povjerenstvo za ostvarivanje ravnopravnosti spolova ZDPSBiH
Dostavljen u proceduru: 17.03.2016.

8. **Prijedlog zakona o dopunama Zakona o javnim nabavama**
   Predlagatelj u ZD PSBiH zastupnik Damir Bećirović
   Dostavljen u proceduru: 04.05.2016.

9. **Prijedlog zakona o dopuni Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine**
   Predlagatelj: zastupnik Damir Bećirović
   Dostavljen u proceduru: 04.05.2016.

- **POPIS ZAKONSKIH PRIJEDLOGA, KOJI SU OSTALI U PROCEDURI PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH, ZAKLJUČNO SA 30.09.2016. GODINE:**

1. **Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o zaštiti tajnih podataka**
   Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
   Dostavljen u proceduru: 28.10.2013.

2. **Prijedlog zakona o utvrđivanju visine plaće zaposlenih u institucijama Bosne i Hercegovine**
   Predlagatelj u ZD PSBiH: zastupnik Milorad Živković
   Dostavljen u proceduru: 28.02.2014.
   Predlagatelj u DN PSBiH: Zastupnički dom PSBiH
   Dostavljen u proceduru: 20.05.2014.

3. **Prijedlog zakona o konverziji kredita u švicarskim francima u konvertibilne marke**
   Predlagatelj: izaslanik Mario Karamatić
   Dostavljen u proceduru: 16.09.2015.

4. **Prijedlog zakona o neradnim danima u vrijeme vjerskih blagdana u Bosni i Hercegovini**
   Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
   Dostavljen u proceduru: 28.10. i 10.12.2015.

5. **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u Bosni i Hercegovini**
   Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
   Dostavljen u proceduru: 24.12.2015. i 25.01.2016.

6. **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine**
   Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
   Dostavljen u proceduru: 05.01. i 17.02.2016.

7. **Prijedlog zakona o dopunama Zakona o parničnom postupku pred Sudom Bosne i Hercegovine**
   Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
   Dostavljen u proceduru: 19.02. i 18.03.2016.

8. **Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine**
   Predlagatelj u ZD PSBiH: zastupnici Salko Sokolović, Predrag Kožul i Borislav Bojić

Predlagatelj u DN PSBiH: Zastupnički dom PSBiH
Dostavljen u procedure u ZD PSBiH: 28.04.2016. i 10.05.2016.
Dostavljen u proceduru u DN PSBiH: 16.05.2016

9. **Prijedlog zakona o obilježavanju malog oružja, lakog naoružanja i pripadajuće municije**
   Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
   Dostavljen u proceduru: 09.05. i 10.06.2016.

10. **Prijedlog zakona o pružanju besplatne pravne pomoći**
    Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
    Dostavljen u proceduru: 28.06.2016.

11. **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o trošarinama Bosne i Hercegovine**
    Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
    Dostavljen u proceduru: 07.07.2016.

12. **Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o sustavu neizravnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini**
    Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
    Dostavljen u proceduru: 07.07.2016.

13. **Prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o uplatama na jedinstveni račun i raspodjeli prihoda**
    Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
    Dostavljen u proceduru: 07.07.2016.

14. **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaduživanju, dugu i garancijama Bosne i Hercegovine**
    Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
    Dostavljen u proceduru: 20.05. i 13.07.2016.

15. **Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine**
    Predlagatelj: zastupnik Damir Arnaut
    Dostavljen u proceduru: 18.07.2016.

16. **Prijedlog zakona o izmjeni i dopunama Zakona o Pravobraniteljstvu Bosne i Hercegovine**
    Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
    Dostavljen u proceduru: 02.08.2016.

17. **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udruženjima i zakladama Bosne i Hercegovine**
    Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
    Dostavljen u proceduru: 05.08.2016.

18. **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravi**
    Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
    Dostavljen u proceduru: 26.08.2016.

Amandmani na Ustav Bosne i Hercegovine - u proceduri PSBiH:

1. **Prijedlog amandmana II. na Ustav Bosne i Hercegovine**
   Predlagatelj: Vijeće ministara BiH
   Dostavljen u proceduru: 13.12.2012.